

Vaasan hallinto-oikeus**Päätös**

Antopäivä
31.12.2019

Päätösnumero
19/0680/3

Diaarinumerot

00718/17/5107
00757/17/5107
00776/17/5107
00781/17/5107
00783/17/5107
00787/17/5107
00788/17/5107
00789/17/5107

Asia

Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1. Röykän Asukasyhdistys ry
2. Tapani Mattila, Marjo-Leena Mattila, Joonas Mattila, Juho Mattila, Jaakko Mattila, Anni Mattila, Jonne Mattila ja Juuso Mattila
3. Lauri Uljas Korhosen kuolinpesä
4. Nurmijärven kunta
5. Timo Kähönen, Titta Kähönen, Hannu Arponen, Tarja Arponen, Tapani Grön, Terttu Takanen, Reijo Laine, Anneli Rajala, Pirjo Vuorenmaa, Esko Vuorenmaa, Mika Vuorenmaa, Monica Vuorenmaa, Timo Korhonen, Maila Korhonen, Jaana Rokka, Seppo Rokka, Leena Huhtala, Harri Huhtala, Juha Laine, Timo Kokko, Pirjo Talasmäki, Sess Setälä, Kati Haapala, Hanna Jussila, Markku Tuominen, Pekka Nygren, Anja Nygren, Maarit Riento-Eskelinen, Pekka Eskelinen, Niklas Ävall, Jenni Flink, Tapio Tuomi, Marja-Riitta Tuomi, Topi Kivilehto, Sointu Virtakoski, Kirsi Maijanen, Seppo Kivelä, Tarmo Lindholm, Jaakko Saari, Tuula Saari, Arja Valli, Markku Valli, Elsa Partanen, Matti Sismäläinen, Airi Sismäläinen, Jere Karri, Karoliina Kulmala, Maija Heikkinen, Kalevi Räsänen, Heikki Sauval, Raija Toivonen, Pentti Sahlström, Tuula Sahlström, Tapio Takanen, Ritva Söderblom-Takanen, Kari Anttila, Marina Anttila, Teijo Syväkangas, Paula Syväkangas, Ari Sairio, Minna Sairio, Eeva Yli-Rajala, Heikki Yli-Rajala, Anu Kemi, Jarkko Kemi, Heidi Jumppanen, Raili Pekkala, Lauri Pekkala, Jussi Räsänen, Paula Räsänen, Esa Votkin, Pirjo Vainio, Lari-Pekka Karisalmi, Juho Tuomisto, Tiina Kytö, Maija Hekkala, Jouko Kölhi, Anja Tiihonen, Elisa Talasmäki, Elina Talasmäki, Auli Kölhi, Pekka Rantamäki, Jari Jokela, Jutta Jokela, Sanna Jokela, Satu Peltola
6. Nurmijärven Luonto ry

Osoite

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin

02956 42611

Telekopio

02956 42760

Sähköposti

vaasa.hao@oikeus.fi

7. Päivi Jylli, Harto Leino, Riitta Määttänen, Juhani Määttänen, Hannu Rinnekari, Antti Simanainen, Jukka Simanainen, Pertti Suomi, Leena Tikka ja Liisa Turunen

8. Reijo Kivilehto

Luvan hakija

Keski-Suomen kuljetus Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 15.5.2017 (9.5.2017 § 54)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Keski-Suomen Kuljetus Oy:lle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan pilaantumattomien ylijäämämassojen välivarastointiin ja loppusijoitukseen sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen välivarastointiin, jalostukseen ja hyödyntämiseen Nurmijärven kunnassa kiinteistöllä Tulppaani 543-404-1-692.

Lautakunta on hylännyt yhtiön ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen hakemuksen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti ja seuraavin lupamääräyksin:

Toimintaa koskevat yleiset määräykset

1. Ympäristölupa koskee pilaantumattomien ylijäämämassojen (jäteluokka 17 05 04) välivarastointia ja loppusijoittamista. Vastaanotettava ylijäämämaan määrä saa olla vuosittain enintään 49 000 tonnia. Maankaatopaikan kokonaiskäyttötilavuus saa olla enintään 1 280 000 m³ktr ja täyttökorkeus +75.

Ympäristölupa koskee ruokamullan, kiviaineksen sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen (jäteluokat 17 01 01, 17 01 02, 17 03 02) vastaanottoa, välivarastointia ja jalostusta. Vastaanotettavan betoni-, tiili- ja asfalttijätteen määrä saa olla vuosittain enintään 15 000 tonnia. Betoni-, tiili- ja asfalttijätettä saa varastoida alueella kerrallaan enintään 15 000 tonnia. Vastaanotettavan kiviaineksen määrä saa olla vuosittain enintään 90 000 tonnia. Kiviainesta saa varastoida alueella kerrallaan enintään 90 000 tonnia. Vastaanotettavan ruokamullan määrä saa olla vuosittain enintään 6 000 m³itd. Ruokamultaa saa varastoida alueella kerrallaan enintään 6 000 m³itd.

Ympäristölupa koskee betoni- ja tiilijätteen (jäteluokat 17 01 01, 17 01 02, 17 03 02) hyödyntämistä alueen tierakenteissa. Ympäristölupa koskee muualta tuodun kiviaineksen sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen (jäteluokat 17 01 01, 17 01 02, 17 03 02) murskausta.

2. Jätteiden sekä maa- ja kiviaineksien vastaanoton alueelle tulee olla valvottua. Toiminnalla tulee olla riittävän ammattitaitoinen vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on toimitettava tiedoksi ennen toiminnan aloittamista valvontaviranomaiselle. Asiaton pääsy ja jätteen luvaton sijoittaminen alueelle on estettävä lukittavalla portilla tai vastaavalla.

3. Mikäli alueelle tuodaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole hyväksytty ympäristöluvassa, on jäte viipymättä toimitettava sellaiseen käsittelypaikkaan,

jonka ympäristöluvassa vastaavan jätteen vastaanotto on hyväksytty tai kuljetajan on palautettava jäte luovuttajalle, jonka on otettava jäte takaisin.

Maankaatopaikkaa koskevat määräykset

4. Ennen täyttötyön aloittamista alueelta tulee poistaa orgaanisesti hajoavat maa-ainekset (kannot, humus, turve yms.). Täyttöön sijoitettavan maa-aineksen seassa ei saa olla risuja tai kantoja. Maankaatopaikalle ei saa ottaa vastaan eikä välivarastoida hiekanerotuskaivojen hiekkaa. Vastaanotettavien ylijäämämaiden haitallisten aineiden pitoisuudet eivät saa ylittää maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisia alempia ohjearvoja. Alueilta, joita on käytetty ampumaratana, huoltoasema- tai pesulatoimintaan, romun tai jätteiden käsittelyyn, teolliseen tai muuhun vastaavaan toimintaan, ei saa ottaa vastaan maa- ja kiviaineksiä, ellei niiden puhtautta ole etukäteen luotettavasti selvitetty.

5. Maankaatopaikkaa on täytettävä ja maisemoitava suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti siten, että toiminnan maisemalliset vaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Maankaatopaikka-alueen tarkempi täyttö- ja maisemointisuunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

Täyttö on toteutettava siten, että torjutaan haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja liukumät, penkereen puutteellinen vakavuus ja veden lammikoituminen täyttöalueelle. Täyttökerrosten liukumien ja sortumien estämiseksi vesi-, savi- ja silttipitoisten täyttömaakerrosten väliin on sijoitettava kerroksia karkeammista aineksista.

Täyttöalueen luiskakaltevuuuden tulee olla enintään lupahakemuksessa esitetyn stabiliteettitarkastelun (FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 12.10.2016) mukainen. Täyttöalueelle on muotoilun jälkeen levitettävä orgaanista aineista sisältävä pintamateriaali (kasvukerros), jonka jälkeen alue on metsitettävä istuttamalla puun taimia tiheydellä noin 2 500 kpl/ha.

6. Maa-ainesten ja pölyn leviäminen maankaatopaikalta ajoneuvojen renkaiden mukana on estettävä. Mikäli maa-ainesta ja pölyä kulkeutuu yleiselle tielle, kaatopaikan pitäjän on huolehdittava tien puhdistamisesta.

Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelyä koskevat määräykset

7. Alueelle vastaanotettavan betoni-, tiili- ja asfalttijätteen välivarastoinnin ja käsittelyn tulee tapahtua vain sillä alueella, joka on osoitettu lupahakemuksen suunnitelmapiirustuksessa ”Läjitysalue suunnitelma 1:2 000, muutospiirustus 1.11.2016”. Varastoinnin ja käsittelyn tulee tapahtua järjestelmällisesti eri jätelajeille selvästi merkityillä omilla alueilla niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä eikä maaperän tai pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai haittaa alueen muulle toiminnalle.

8. Alueelle toimitettava betoni-, tiili- ja asfalttijätteen tulee olla valmiiksi lajiteltua niin, ettei sen mukana alueelle tule purkutoiminnannasta peräisin olevaa muuta purkujätettä kuten asbestia, eristemateriaaleja, vaarallisia aineita sisältäviä saumausaineita tai puunsuoja-aineilla käsiteltyä puutavaraa.

Betoni- ja tiilijätteiden on laadullisesti täytettävä valtioneuvoston asetuksessa

(591/2006) eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa asetetut vaatimukset. Em. tiedot ja tarvittaessa laadunvalvontatestien tulokset on oltava tulevien kuormien mukana. Betoni- ja tiilijätettä ei saa loppusijoittaa maankaato paikalle.

9. Toiminnanharjoittajan tulee valvoa alueelta luovutettavan betoni- ja tiilijätteen laatua eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen (591/2016) liitteen 2 mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi vähintään kolme kulkua ennen betoni- ja tiilijätteen vastaanottamista asetuksen (591/2006) liitteen 2 mukainen jätteen laadunhallintasuunnitelma.

Alueelle vastaanotettua asfalttijätettä saa luovuttaa edelleen ainoastaan asfalttiasemalle hyödynnettäväksi raaka-aineena.

Alueelle vastaanotettua betoni- ja tiilijätettä saa luovuttaa vain sille, jolla on:
– jätelain 11 luvun mukaisen jätehuoltorekisteriin hyväksymisen tai merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä; tai
– ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan tai saman lain mukaisen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä.

Betoni- ja tiilijätteen hyödyntämistä koskevat määräykset

10. Betoni- ja tiilijätteen hyödyntäminen alueen tierakenteissa tulee toteuttaa eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen (MARA, 591/2006) mukaisesti. Jätettä sisältävän rakenteen etäisyys Myllyjoaan tulee olla vähintään 30 metriä. Tierakenteessa hyödynnettävää betoni- ja tiilijätettä ei saa jättää alueelle loppusijoitettavan ylijäämämaahan alle. Tierakenteessa hyödynnetyn betoni- ja tiilijätteen sijainti tulee merkitä asemapiirroksen, joka on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle.

Kiviaineksen sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskaamista koskevat määräykset

11. Murskaamo on sijoitettava lupahakemuksen suunnitelmapiiirustuksessa ”Läjitäyttöalue suunnitelma 1:2000, muutospiiirustus 1.11.2016” mukaisesti siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai lomaa-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 500 metriä.

12. Murskaustoimintaa saa harjoittaa ympäristölupahakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen mukaisesti vain työtasolla noin +55. Murskaamon ympärille tulee toteuttaa meluselvityksessä esitetyt meluntorjuntarakenteet (maavallit).

Toiminta-ajat

13. Murskausta saa tehdä alueella arkisin klo 7.00-20.00. Rikotusta saa tehdä arkisin klo 7.00-18.00. Kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä arkisin klo 6.30-20.00. Toiminta on kielletty viikonloppuisin ja arkipyhinä. Murskauksen kesto ei saa ylittää vuodessa ympäristölupahakemuksessa esitettyä 195 tuntia.

Pintavesien suojelu

14. Maankaatopaikalle kertyvät suoto- ja pintavedet on hakemuksen mukaisesti kerättävä reunaojilla ja johdettava hallitusti laskeutusaltaan kautta purkuojaan siten, että niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa alueen pohja- ja pintavesille. Alueen ulkopuoliset vedet tulee pitää erillään maankaatopaikkavesistä ja ne tulee johtaa maankaatopaikka-alueen ohi. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa hulevesialtaan tarkempi mitoitus- ja rakennesuunnitelma valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Viranomainen voi suunnitelman perusteella antaa asiassa tarkentavia määräyksiä.

15. Ojien ja laskeutusaltaiden on oltava valmiina ennen toiminnan aloittamista. Ojat ja laskeutusaltaat on rakennettava ja kunnossapidettävä siten, että maankaatopaikasta ei aiheudu toiselle kuuluvalle alueelle vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa. Laskeutusallas on tyhjennettävä sinne kerääntyneestä kiintoaineksesta niin usein, ettei selkeytysteho missään olosuhteissa heikkene. Poistettava kiintoaines on läjitettävä maankaatopaikalle.

Melu

16. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

17. Melun leviämistä ympäristöön tulee torjua sijoittamalla mahdollisuuksien mukaan murskauslaitteet toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Melun leviämistä tulee lisäksi torjua pintamaista ja murskekasoista tehtyjen varastokasojen avulla. Varastokasat on pidettävä riittävän korkeina ja ne on sijoitettava niin, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.

Pöly

18. Pölylähteet tulee mahdollisuuksien mukaan sijoittaa toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Pölyn leviämistä ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Pölyntorjuntaan käytettävää vettä ei saa ottaa Ruosteojasta tai Myllyojasta.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

19. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Tukitoiminta-alueen maarakenteet on tiivistettävä niin, että työkoneista ja polttonestesäiliöistä mahdollisesti valuva

polttoaine ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

20. Polttoainesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteet lukittavalla sulkuventtiilillä. Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Jätteet

21. Toiminta-alueen jätehuolto on järjestettävä jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Toiminnassa syntyvät jätteet tulee lajitella ja toimittaa viipymättä sellaiselle vastaanottajalle, jolla on jätehuoltorekisteriin hyväksymisen tai merkitsemisen, ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan tai ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Toiminnanharjoittajalla tulee olla jätelain 120 §:n tarkoittama suunnitelma jätteen käsittelystä ja seurannasta.

Toiminnasta syntyvät vaaralliset jätteet tulee varastoida lukitussa tilassa selkeästi merkittyinä ja tiiviillä alustalla siten, etteivät ne aiheuta vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Vaaralliset jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn vähintään kerran vuodessa ja niiden toimittamisesta on laadittava siirtoasiakirja.

Onnettomuksiin ja häiriötilanteisiin varautuminen

22. Alueella on oltava poikkeuksellisia tilanteita varten riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet ja ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä.

23. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuus- tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- ja korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Toiminta-alueen rakenteiden ja laitteiden huollosta ja kunnossapidosta on huolehdittava.

24. Toiminnanharjoittajan tulee laatia ja pitää ajan tasalla poikkeuksellisia tilanteita koskevat kirjalliset toimintaohjeet. Henkilökunnalle tulee järjestää riittävä koulutus ja opastus poikkeuksellisten tilanteiden varalle.

25. Mahdollisista häiriöistä ja onnettomuuksista on ilmoitettava viipymättä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Maaperän pilaantumisesta tulee ilmoittaa Uudenmaan ELY-keskukselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

26. Toiminnasta aiheutuvat melutasot tulee selvittää melumittauksilla vähintään kahdessa, etukäteen arvioiden melulle eniten altistuvassa kohteessa. Mittaus tulee järjestää ensimmäisessä murskausjaksossa luvan myöntämisen jälkeen. Mittaukset on tehtävä ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen mukaisesti".

Melunmittaussuunnitelma on esitettävä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle viimeistään 14 vrk ennen ensimmäisen murskausjakson aloittamista. Tehtyjen mittausten tulokset ja niiden pohjalta laadittu mittausraportti (sis. mitaustulosten vertaaminen lupamääräyksen 14 mukaisiin raja-arvoihin) on toimitettava tiedoksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle. Mittaustuloksen perusteella valvontaviranomainen voi edellyttää uusintamittauksia.

27. Toiminnan vaikutuksia alueen pintavesiin on tarkkailtava laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä sekä Myllyojasta (Tuhkurinojasta) lupa-alueelta tulevien vesien purkupaikan ylä- ja alapuolelta. Toiminnan vaikutuksia pohjavesiin on tarkkailta kiinteistöllä 543-404-1-658 olevasta talousvesikaivosta otettavilla vesinäytteillä.

Vesinäytteet on otettava kaksi kertaa vuodessa (huhti–toukokuu ja syys–lokakuu). Vesinäytteistä tulee tutkia väri, sameus, pH, sähkönjohtavuus, KMnO₄-luku, nitraatti, nitriitti, ammoniumtyppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani ja bakteerit. Ensimmäisessä näytteenotossa ja sen jälkeen joka kolmannessa näytteenotossa vesinäytteistä on tutkittava lisäksi öljyhiilivedet ja raskasmetallit. Ensimmäiset vesinäytteet tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista. Vesinäytetulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle niiden valmistumisen jälkeen. Pintavesinäytetulokset tulee toimittaa tiedoksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikölle sekä ympäristöhallinnon pintavesirekisteriin.

28. Toiminnasta on laadittava vuosiraportti (yhteenvetoraportti), josta käy ilmi:

- tarkkailutulokset (pinta- ja pohjavesi, melu);
- toiminta-ajat;
- pölyntorjunnassa käytetyn veden määrä;
- alueelle vastaanotetun jätteen määrä jätelajeittain;
- tiedot alueelle vastaanotetun ja sieltä luovutetun jätteen laadusta;
- alueelta jatkokäyttöön toimitetun jätteen määrä jätelajeittain;
- alueella varastossa olevan jätteen määrä jätelajeittain;
- toiminnassa syntyneet jätteet ja niiden toimituskohteet;
- käytetyn polttoaineen määrä;
- sekä mahdolliset häiriötilanteet ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet.

Raportti tulee toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Vakuus

29. Toiminnanharjoittajan tulee asettaa valvontaviranomaiselle jätteen käsittelytoiminnan vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisen tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Maakaatopaikkatoiminnan vakuuden suuruuden tulee 10 000 € / alueelle vastaanotettu alkava 100 000 m³ ktr:n jätemäärä.

Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelyvakuuden tulee olla suuruudeltaan 10.000 euroa.

Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuuden on oltava voimassa yhtäjaksoisesti tai määräväleillä uusittuna vähintään kolme kuukautta vakuuden kattamien toimien suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle. Kaatopaikan vakuuden on oltava voimassa kaatopaikan sulkemisen jälkeisen tarkkailun ja muun jälkihoidon päättymiseen saakka.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

30. Ympäristöluvanvaraisen toiminnan lakattua alue on viipymättä saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu käytöstä poistamisen jälkeen maaperän pilaantumista, ympäristön roskaantumista tai muuta siihen rinnastettavaa kyseiselle laitokselle ominaista haittaa tai vaaraa. Alueelta on poistettava kaikki toimintaan liittyvät laitteet ja varusteet. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, vähintään 30 vuorokautta ennen toiminnan lopettamista esitettävä valvontaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä vesiensuojelusta, maaperänsuojelusta ja jätehuollosta koskevista toimituksista. Valvontaviranomainen voi antaa lopettamiseen liittyen tarvittavia määräyksiä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Röykän asukas yhdistys ry* on vaatinut ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Yhdistys on lisäksi vaatinut ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tekemistä.

Hankkeen kesto ja käsiteltävien määrien suuruus vaativat harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arvioinnin tekemisen. Hankkeen vaikutukset ovat pitkäaikaisia, kauaskantoisia ja peruuttamattomia. Yhdistys on viitannut maapohjan teknisen kantavuuden selvittämiseen ja pohjaveden paineellisuuteen, alueen raskaan liikenteen määrän kasvuun sekä Röykän alueelle aiheutuviin melu- ja pölyhaittoihin.

2. *Tapani, Marjo-Leena, Joonas, Juho, Jaakko, Anni, Jonne ja Juuso Mattila* ovat ensisijaisesti vaatineet ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti muutoksenhakijat ovat vaatineet asian palauttamista Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Muutoksenhakijat ovat edelleen esittäneet vaihtoehtoisesti, että murskaus, rikotus ja haketus kielletään.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet ensisijaisten vaatimustensa perusteina muun muassa seuraavaa:

Hanke on aloitettu painostamaan Laukkamäen asukkaita myymään kotikalliotaan louheeksi.

Nurmijärven kunta on vastustanut hanketta ja kohdekunnan kanta tulisi ottaa painavammin huomioon. Muutoksenhakijoita on kohdeltu epätasa-arvoisesti

eikä heidän oikeusturvaan eikä yhdenvertaisuuteen ole kiinnitetty tarpeeksi vakavaa huomiota.

Meluvallista on jätetty yksi sivu avoimeksi muutoksenhakijoiden kodin suuntaan ja murskausalue on sijoitettu mahdollisimman lähelle läjitysalueen koillisnurkkaa.

Hetkelliset ääni-impulssit nousisivat kapeina ja terävinä suoraan muutoksenhakijoiden pihaan. Meluvallien tulisi kiertää alueen ympäri. Aukottomanakin meluvallista on vähän hyötyä, sillä muutoksenhakijoiden koti sijaitsee 25 metriä ylempänä kuin toimenpidealue. Talo on kallioisella mäen rinteellä, joka kerää ja vahvistaa äänet hyvin tehokkaasti.

Toimenpidealueelta on muutoksenhakijoiden kodin pihaan noin 600 metriä. Talon takana on kuuden metrin kalliorinne. Maasto-olosuhteet ovat siten erityisen haavoittuvat melulle.

Melumallinnus on teoreettinen eikä ota huomioon kallioista Laukkamäkeä, joka kerää ja vahvistaa äänet kuin luonnon amfiteatteri.

Pölyn koostumuksesta ei ole tarkempaa tietoa. Sen määräärvio on epäuskottavan alhainen eikä perustu mihinkään mainittuun tosiseikkaan.

Tuore avohakkuu avaa käytännössä näköyhteyden hankealueelle. Avohakkuu toimii myös vallitsevimman tuulensuunnan lounas-koillinen tuulitunnelina suoraan muutoksenhakijoiden pihaan tuoden mukanaan melun ja pölyn vieläkin tehokkaammin.

Yhtiö pyrkii laajentamaan toimintaansa ja valituksenalainen ympäristölupa on vain välivaihe todellisen suurkaatopaikan perustamiselle.

Murskattava betoni-, asfaltti- ja tiilijäte sekä louhe tuotaisiin muulta murskattavaksi. Pölyntorjuntavesi pitäisi tuoda alueelle säiliöautolla. Kaikki tämä kerroo siitä, että toimintaa halutaan tarkoitushakuisesti sopimattomalle paikalle.

Hanke tuhoaisi muutoksenhakijoiden kodin asuin- ja elinympäristönä ja heidän ainoan omaisuutensa arvo laskisi murto-osaan.

Muutoksenhakijoiden perheessä on astmaa ja allergioita sekä meluyliherkkyyttä.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet asian palauttamista koskevaa vaatimustaan seuraavasti:

Luontoselvitys on tehty väärään vuodenaikaan ja liian suppealle alueelle. Tärkeä riistankulkureitti Hämeestä Nuuksiin ja etelärannikolle asti häiriintyisi, Myllypuron saukkojen ja taimenten elinolosuhteet pilaantuisivat ja läheinen liito-orava esiintymä vaarantuisi.

Muinainen riistankulkureitti kulkee Laukkamäen läpi eivätkä muutoksenhakijat ole antaneet lupaa metsästykselle Laukkamäen alueella. Muutoksenhakijoiden kodin ja hankealueen välissä nähdään ilveksen jälkiä joka vuosi. Luonto köyhtyisi myös lähinaapureita kauempanakin.

Alueen asuin- ja virkistyskäyttö turmeltuisi sukupolvien ajaksi.

Paikallisesti arvokas maisema-alue Röykkä- Perttula-Nummenpää tuhoutuisi lopullisesti.

Maanviljelys vaikeutuisi ratkaisevasti hankkeen molemmin puolin. Tällä hetkellä pellolla viljellään korkealuokkaista kuminaa vientiin.

Hankealue on kosteikkoa, joka pysyy osittain sulana talvellakin. Tämä saattaisi turmella pohjavettä suureltakin alueelta. Muutoksenhakijoiden pihassa on lähteitä ja porakaivo, joka pitää tulpata kovan paineen takia. Muutoksenhakijoille ei tehty kaivokyselyä, vaikka kiinteistö sijaitsee puolen kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Hankealue sijaitsee reilun kilometrin etäisyydellä Röykan taajamasta.

Muutoksenhakijat ovat viimesijaisesti esittäneet murskauksen, rikotuksen ja haketuksen kieltämistä meluun ja pölyyn vedoten, mutta myös mahdollisten ongelmajätteiden takia. Ympäristölupa ei saisi sisältää betoni-, tiili- ja asfalttijätteen käsittelyä missään muodossa. Ympäristöluvan alaisten vaarallisten, haitallisten ja epäterveellisten aineiden turvallisesta käsittelystä ei ole esitetty luotettavaa suunnitelmaa. Jätebetonin öljyn-, liuottimien ja asbestin käsittelyä ei ole, koska uskotaan alueelle tuotavan vain tarkastettua materiaalia. Käytännössä näin ei ole. Laukkamäen kallioita ei tulla murskaamaan sen nykyisen omistajan elinaikana. Maankaatopaikalta on 200 metriä muutoksenhakijoiden kiinteistöllä sijaitseville kallioille ja kulkureitti kulkee niiden vierestä.

3. *Lauri Uljas Korhosen kuolinpesä* on vaatinut ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja lupahakemuksen hylkäämistä tai vaihtoehtoisesti asian palauttamista ympäristölautakunnalle uusia selvityksiä ja uutta lainmukaista käsittelyä varten.

Hakemus on ollut puutteellinen maisemavaikutusten selvittämisen osalta, vaikka kysymys on laajasta eli noin kymmenen hehtaarin maa-alueesta ja jopa 75 metrin korkeuteen kohoavasta täyttömäestä sekä muista maaläjistä, jotka muuttavat nykyistä maisemaa merkittävästi ja peruuttamattomasti. Täyttömäki ja maa-ainekasat heikentävät olennaisesti alueen maisema-arvoa ja viihtyisyyttä. Näin ollen näkymien tarkastelu havainnekuvien avulla eri suunnista on tarpeellista. Asiassa ei ole selvitetty, voidaanko toimintaa harjoittaa rakentamalla matalampia täyttömäkiä.

Asiassa ei ole selvitetty, miten paineellinen pohjavesi ja maaperän pehmeä laatu huomioon ottaen maapohja kestää sille rakennettavan jätemaamassan painon eikä aiheuta laajaa pohjaveden pilaantumista.

Pysyvien jätemaavuorien rakentaminen jo nyt kohtuullisen tiheästi asutulle alueelle ja maiseman muuttaminen peruuttamattomasti ei ole tarkoituksenmukaista yleinen etu huomioon ottaen. Hanke on ympäristönsuojelulain vastainen. Hanke tuhoaa peruuttamattomasti alueen luontoarvot, kuten purotaimenkannan ja liito-oravien elinalueen. Luontoarvojakaan ei ole vielä riittävästi selvitetty eikä asianmukaisia vesilain mukaisia lupia toimenpiteisiin ole haettu.

Suunniteltu paikka on sopimaton jätemaan säilömiseen ja murskaustoimintaan. Alue on pääosin maa- ja metsätalousmaata ja sen lähellä etenkin Röykässä on

tiheää asutusta, joka tulee vain lisääntymään. Alueella ei ole ennestään teollisuutta eikä logistiikkakeskuksia ja maisema on säilynyt poikkeuksellisen alku-peräisenä. Jätelmäkien rakentaminen vähentäisi olennaisesti paitsi lähellä asuvien myös päivittäin ohikulkevien työmatkalaisten viihtyvyyttä.

Suunniteltu maajäte- ja murskausasema lisääisivät olennaisesti liikennettä ennestään työmatkaliikenteen vuoksi vilkkaasti liikennöidyllä alueella ja hidastaisi työmatkalaisten työmatkoja entisestään. Asiassa tulisi selvittää, aiheuttaako murskausaseman toiminta rekkajonojen muodostumista.

4. *Nurmijärven kunta* on ensisijaisesti vaatinut ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti kunta on vaatinut asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi.

Muutoksenhakija on esittänyt vaatimustensa perusteina seuraavaa:

Edellytyksiä luvan myöntämiselle ei ole ollut. Mikäli päätöstä ei kumota, tulee se palauttaa uudelleen valmisteltavaksi, koska hanketta ja sen vaikutuksia koskevat tiedot ovat puutteellisia.

Koska hankkeessa ei ole sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, ympäristövaikutuksia tulee lupaharkinnassa arvioida erityisen tarkasti. Lupaharkinnassa on tukeuduttu hakijan teettämiin selvityksiin, joissa on keskenään ristiriitaisia ja puutteellisia tietoja.

Maanläjityksen stabiliteettitarkastelun osalta muutoksenhakija on esittänyt, että hakijan täydennettyjen selvitysten mukaan alueelle on asennettu pohjavesiputki. Putken mittaus- ja asennuskortin 2016 mukaan maanpinta on korkeudella 51,57 ja havainnot putkesta ovat olleet 20.9.2016 (tyhjennys) ja 3.10.2016 (näytteenotto) korkeudella 52,07 eli vedenpinnan taso on 0,50 metriä maanpinnan yläpuolella. Lisäselvitykset ympäristölupahakemuksen täydentämiseksi -nimisessä raportissa on sanottu, että vesi on paineellista. Saman raportin liitteessä, joka on raportti ylijäämämaiden läjityksen stabiliteettitarkastelusta, on todettu, että pohjaveden pinta on noin kuuden metrin syvyydessä maanpinnasta. Putken mittaus- ja asennuskortin 2016 mukaan 8.9.2016 (asennus) pohjavesipinnan taso on ollut 45,57 ja 26.9.2016 (tyhjennys) pohjavesipinnan taso on li 46,83 maanpinnan tason ollessa 51,57. Alue ei kuitenkaan sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, jota käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan tai joka soveltuu yhdyskunnan vedenhankintaan.

Pohjavesiputki tulisi ulottaa koko pohjavesiputken siivilän osuudelta vettä johtaviin maakerroksiin, jotta pohjaveden korkeusasema olisi todennettavissa luotettavasti. Näyttää siltä, että pohjavesiputki ja sen alapään suodatinosa on jätetty suurelta osaltaan liian matalalle, vettä erittäin heikosti johtavaan savikerrokseen. Pohjavesiputkikortissa on savikerroksen paksuudeksi ilmoitettu putken kohdalla noin 17,6 metriä. Vettä kuitenkin on tullut putkeen, joten on todennäköistä, että suodatinosan kohdalla maaperä on ainakin jonkin verran vettä läpäisevää. Pohjavedenpinnasta ei kuitenkaan voida tehdä luotettavia johdopäätöksiä nykyisen putken perusteella. Aineistossa ei ole ollut mukana kairausdiagrammeja, joista olisi ollut mahdollista arvioida vettä johtavien kerrosten korkeusasemaa pohjavesiputken kohdalla.

Alueen läjityssuunnitelmaa varten on stabiliteettitarkastelujen lähtötiedoiksi

tehty 12 puristinheijarikairausta ja kolme maanäytesarjaa. Saven lujuusominaisuuksien selvittämiseksi ei ole kuitenkaan ilmeisesti tehty siipikairauksia tai kartiokokeita, vaan nämä on arvioitu todennäköisesti kokemukseen tai muuhun perustuen. Stabiliateettiraportin yhteenvedon perusteella on todettu, että alueen stabiliateetti on juuri ja juuri riittävä varmuuden sortumista vastaan ollessa vaadittu 1,5.

Tarkasteltaessa laskelmassa käytettyjä maaparametreja eli saven lujuusarvoja ja maapenkereen sisäistä kitkakulmaa voidaan todeta, että arvioidut lujuudet on todennäköisesti arvioitu yläkanttiin ja optimistisesti. Esimerkiksi pehmeälle savikerrokselle on annettu suljetuksi leikkauslujuudeksi arvo 20 kPa, kun todellinen leikkauslujuus saattaa hyvinkin olla luokkaa 10-15 kPa. Niin ikään yläkanttiin on arvioitu pohjamaan maakerrosten tilavuuspainot, jotka vaikuttavat liukupintojen passiivipuolella jonkin verran laskentatulokseen. Myös läjityspenkereen materiaalin sisäinen kitkakulma on arvioitu yläkanttiin ollen 32 astetta. Tämä tarkoittaa sitä, että pengermassojen vaatimukset tulisi samalla rajoittaa käsittämään vain kitkamaalajeja alkaen hiekkamoreenista. Savi- ja silttimassat tai hienoainemoreenit eivät lähtökohtaisesti täytä laskelmassa käytettyä kitkakulmavaatimusta.

Myös oikealla pohjaveden korkeusasematiedolla on laskentatulokseen merkittävä vaikutus, sillä arvioitaessa pohjavesi liian syvälle siitä aiheutuu liukupintojen passiivipuolelle suurempi vastapaino ja laskentatuloksesta näyttää paremmalta kuin se todellisuudessa on. Laskelmassa pohjaveden korkeus on arvioitu kuuden metrin syvyydelle, mutta todellisuudessa pohjavesi saattaa jopa olla paineellista, mikä entisestään heikentää maapohjan kuormansietokykyä ja leikkauskestävyyttä.

Stabiliateettitarkastelussa on lähdetty siitä, että pohjaveden pinta on noin kuuden metrin syvyydessä maan pinnasta. Raportissa ei ole esitetty, mikä vaikutus paineellisella pohjavedellä on läjityksen stabiliateettiin. Näin ollen hankkeen vaikutuksia ympäröivään alueeseen ei ole voitu riittävästi arvioida lupaharkinnassa.

Vaikutuksista ympäristöön ja maankäyttöön muutoksenhakija on esittänyt, että Perttulan osayleiskaavassa on hankkeen sijaintipaikan läpi osoitettu maakunnallisesti tärkeä tien ylittävä ekologinen yhteys. Ekologisen yhteyden osoittaminen osayleiskaavassa perustuu Nurmijärven ekologisista yhteyksistä koskevaan selvitysluonnokseen. Selvityksen mukaan ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista, joita ovat muun muassa laajat metsäalueet, ja niitä yhdistävistä ekologisista käytävistä. Mitä useampia yhteyksiä ydinalueelta on eri suuntiin, sitä parempi tilanne on eliöiden levittäytymisen kannalta. Yksi leveä ja hyvin yhteen suuntaan johtava yhteys voi olla merkittävämpi kuin monta katkonaista yhteyttä useisiin suuntiin. Monet eläinlajit välttävät liikkumista aukeilla alueilla. Ekologinen yhteys ei ole kaavoituksessa eläimille muun maankäytön ehdoilla varattava kulkureitti tai alue, vaan olemassa oleva alue, jota eläimet ennestään käyttävät kulkureittinä.

Nummenpään ja Röykän välinen metsäalue muodostaa laajahkon ydinalueen, josta on katkonainen metsäyhteys Vaaksinjärven ympäristöön ja sieltä edelleen itään Rajamäen ja Kirkonkylän välin metsäalueille. Maakunnallisesti tärkeät ekologiset yhteydet sijoittuvat Röykän taajaman eteläpuolelle kohtiin, joissa metsäalueet ulottuvat lähimmäksi Lopentietä. Osayleiskaavassa osoitettu ekologinen yhteys hankkeen sijaintipaikan läpi on edellä mainittujen ydinalueiden

välinen tärkeä yhteys, joka ei ole korvattavissa peltoalueilla kulkevilla yhteyksillä. Hankkeen toteuttaminen katkaisee tämän tärkeän yhteyden.

Tieyhteys hankealueelta Lopentielle on osoitettu kulkevaksi Myllyojan yli. Kuten kunta on lausunnoissaan hakemuksesta todennut, Myllyojassa elää ja lisääntyy luontaisesti lisääntyvä arvokas taimenkanta, joka on erittäin uhanalainen ja joka tutkimuksien mukaan on eriytynyt vanha taimenkanta kantaen mahdollisesti Vantaanjoen alkuperäisen taimenkannan perimää. Tieyhteyden molemmiin puolin on osoitettu ojat, jotka johtavat Myllyojaan. Tieyhteyden rakentamiseen on tarkoitus käyttää betoni- ja tiilijätettä. Betonin pH-arvo on yleensä yli 12. Tierakenteena käytettävän betonin takia tienvarsiojien veden pH-arvo saattaa nousta ja aiheuttaa Myllyojan pH-arvon kohoamisen, mikä olisi tuhoisaa taimenkannalle.

Hankealuetta koskeva luontoselvitys on tehty syyskuussa, jolloin ei ole luotettavasti mahdollista havaita kevät- ja kesälajistoa. Lisäksi luontoselvitys olisi tullut ulottaa hankkeen koko vaikutusalueelle.

Hankkeen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia ekologiselle yhteydelle ja luonnonarvoille ei ole riittävästi otettu huomioon lupaharkinnassa ja lisäksi ympäristöä koskevat selvitykset ovat puutteelliset.

Hulevesien aiheuttamista vaikutuksista muutoksenhakija on esittänyt, että alueelta hulevedet johdetaan alueen lounaiskulmasta kohti Tuhkurinojaa, johon myös Myllyoja yhtyy. Tuhkurinoja laskee Lepsämänjokeen ja edelleen Vantaanjokeen. Lepsämänjoki on vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue. Vantaanjoen vesistöä on kunnostettu viime vuosikymmeninä ja taimen nousee kutemaan Vantaanjokeen jopa 95 kilometrin etäisyydelle merestä. Vantaanjoen taimenkanta on erittäin uhanalainen. Hankkeen vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon Vantaanjoen vesistön merkitys erittäin uhanalaiselle taimenkannalle.

Hulevesien osalta ei ole lupahakemuksessa esitetty laskelmia tasaus-/selkeytysaltaan tarpeellisesta koosta/tilavuudesta, jotta voidaan turvata myös ääriolosuhteissa hulevesien puhtaus. Lupamääräysten mukaan hulevesialtaan tarkempi mitoitus- ja rakennesuunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista hyväksyttäväksi. Mainittu suunnitelma olisi tullut olla lupa-aineistossa lausunnonantajien käytettävissä ottaen huomioon ympäröivien pintavesien arvon taimenkannalle.

Lupaharkinnassa ei ole voitu puuttuvien selvitysten takia voitu riittävästi arvioida hankealueelta tulevien hulevesien vaikutuksia ympäristöön ja pintavesiin.

Vaikutuksista maisemaan muutoksenhakija on esittänyt, että Perttulan osayleiskaavassa hankealueen eteläpuolinen peltoalue on maisemallisesti arvokas alue. Hankealueen läjitys noin 20 metriä muuta ympäristöä korkeammaksi alueeksi muuttaa maisemaa merkittävästi myös peltoalueen näkökulmasta ja Lopentien osalta. Lupapäätöksessä on perusteltu, että täyttömäki ei jää maisemakuvassa vallitsevaksi, koska Lopentien itäpuolella on kallioalueita, joiden korkeus on yli + 80 metriä. Täyttömäki sijaitsee Lopentien länsipuolella peltoalueiden välissä, jolloin täyttömäki tulee olemaan vallitseva maisemaelementti peltoalueiden välissä.

Hankkeen vaikutuksia maisemaan ei ole riittävästi voitu arvioida maisemaa

koskevien selvitysten puuttuessa.

Vaikutuksista elinympäristöön ja viihtyisyyteen muutoksenhakija on esittänyt, että Isoniityntien raskaan liikenteen lisääntyminen vaarantaa liikenneturvallisuutta rasittaen tien varrella asuvia kohtuuttomasti ja aiheuttaa viihtyisyyden heikkenemistä. Tien varrella ei ole kevyen liikenteen väylää. Toiminnan laajuudesta on esitetty keskiarvo- ja enimmäismäärät. Liikennemäärä olisi tullut esittää myös vuosittaisilla enimmäismäärillä, koska raskaan liikenteen määrän lisääntyminen Isoniityntiellä aiheuttaa elinympäristön viihtyisyyden, terveellisyyden ja turvallisuuden olennaisen heikkenemisen ja aiheuttaa naapureille kohtuutonta rasitusta.

5. *Timo Kähönen asiakumppaneineen* on ensisijaisesti vaatinut ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti muutoksenhakijat ovat vaatineet päätöksen kumoamista ja asian palauttamista ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Muutoksenhakijat ovat vaatineet lisäksi, että asiassa tulee määrätä aloitettavaksi ympäristövaikutusten arviointimenettely, raskaan ajoneuvoliikenteen osalta on laadittava Lopentien ja Isoniityntien risteysalueen ympäristössä melu-, pöly- ja pakokaasumallinnus ja luvan hakijan on rakennutettava kustannuksellaan meluseinät Lopentien varteen suojaamaan läheisiä kiinteistöjä vauhtiin kiihdyttävien raskaiden ajoneuvojen aiheuttamalta melulta. Edelleen muutoksenhakijat ovat vaatineet, että luvan hakijan on korvattava asuinkiinteistöjen arvon alentuminen ja että murskaustoiminnan on tapahduttava koteoidun rakenteen sisällä siihen tarkoitukseen rakennetussa erillisessä hallissa.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet vaatimustensa perusteina muun muassa seuraavaa:

Melu, pöly ja liikenteen haitat korostuvat Kurrinkaaren ja lähiseudun alueella vallitsevien tuuliolosuhteiden ja Laukkamäki-nimisen mäen ohjaamina. Rekka-autoliikenteestä suurin osa tulee suuntautumaan Lopentietä etelän suuntaan pääkaupunkiseudulle. Perttulan osayleiskaavassa on alueelle osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Rakennetut kodit menettävät arvoaan edellä mainittujen haittojen johdosta.

Alueella lisääntyvää yleisestä liikenteestä poikkeavia liikennepäästöjä ei ole otettu huomioon lupapäätöksessä.

Hanke ei sovellu esitettyyn paikkaan.

Lupapäätöksen valmistelussa kuulemisaikana esitetyt muistutukset, mielipiteet ja lausunnot tulee ottaa huomioon vastaamalla niissä esitettyihin asioihin päätöksessä. Muistutuksien asiakokonaisuudet on listattu myönnetyn ympäristöluvan liitteessä. Muistutuksissa esille tulleiden asioiden huomioimatta jättämisen perustelut puuttuvat valituksenalaisesta päätöksestä.

Hanke tuhoaa paikallisesti arvokkaan Mikkolanmäen pohjoispuolisen viljelysmaisema-alueen näkyen maisemassa häiritsevänä jätemaavuorena. Suunniteltu toiminta sijoittuisi maisemallisesti näkyvälle paikalle laajojen peltoaukeiden välisen metsäisen kannaksen päälle kaiken kattavasti ja maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden päälle. Ekologisen yhteyden tuhoutuminen kasvattaa pääkaupunkiseudun pohjoisosien ekologisten yhteyksien

vajetta itä-länsisuunnassa.

Muutoksenhakijat ovat viitanneet julkaisuun ”Ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu” (Väre ja Krisp 2005). Hankkeen on tulkittava kuuluvan teollisuusalueen kategoriaan ja sen estevaikutus on jätetty lupapäätöksessä ottamatta huomioon.

Päätöksen perusteluissa mainittu ekologisen käytävän siirtyminen läjitysalueen pohjois- ja koillispuolelle ei ole mahdollista, koska läjitysalueen pohjoispuolelta kiertävä reitti johtaa Lopentien itäpuolella suoraan rakennetulle alueelle. Hankealueen eteläpuolella on laajat peltoalueet.

Hanke estää lainvoimaisen Perttulan osayleiskaavan toteutumisen vaikutusalueellaan ja lähiympäristössä. Hanke on vuosilta 2000 ja 2008 olevien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta noin 70 % on luonnonkivi- ja kierrätysraaka-aineiden kuljetus-, jatkojalostus- ja myyntitoimintaa ja noin 30 % ylijäämämaiden läjitystoimintaa. Ympäristölupaprosessi on keskittynyt pääasiassa tähän massamäärältään pienempään toimintaan ja on tietoisesti jätetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyrajan alle. Menettely, jolla vältetään ympäristövaikutusten arviointimenettely, on Euroopan unionin periaatteen vastaista, mikä ilmenee esimerkiksi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiosta C-404/09. Hakemuksen mukaista toimintaa voidaan tarkastella ympäristövaikutuksiltaan varsin totuudenmukaisesti 50 000 tonnin kokonaisvaikutuksen ylittävältä toiminnalta. Muutoksenhakijat ovat viitanneet Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/52/EU kohtiin 16 ja 22 sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain liitteen 1 hankeluettelon kohtaan 11 d.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty ilman erillistä suojelupäätöstäkin. Hakija on selvityksissään löytänyt merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Suunnitellun alueen avohakkuu ja siitä alkava täyttömäen rakentaminen alkavat ohjata ilmavirtauksia. Täyttömäen korkeuden kasvaessa myrskyolosuhteissa ilmavirtaukset ohjautuvat varsin voimakkaina Vanhankylänpellon reunaan kohti liito-oravan esiintymisalueita. Todennäköisenä voidaan pitää, että voimistuvat ilmavirtaukset kaatavat liito-oraville tärkeitä puita. Muutoksenhakijat ovat tältä osin viitanneet maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön liito-oravaohjeeseen vuodelta 2004 (MMM Dnro 3713/430/2003 YM Dnro YM4/501/2003).

Hakijan poistaessa lupapäätöksen lupamääräyksen 4 mukaisesti humuskerroksen kaivu ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle. Pohjavesi on tutkimusten mukaan paineellista ja pohjaveden pinta on maanpinnan yläpuolella. Toiminnalta puuttuu vesilain mukainen lupa ja kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Myllyjojan suunniteltu rumpu heikentää saukon elinolosuhteita, joka on luontodirektiivin liitteen IV a mukainen laji. Jos Myllyjojan yli tulee liikennettä, sen yli on rakennettava silta, jonka alla on myös kuiva käytävä ojan vieressä. Tällä tavoin saukko ja muut eläimet kulkevat sillan ali eivätkä yritä kiertää rumpua nousemalla tielle. Muutoksenhakijat ovat tuoneet esiin myös ilveksen elinalueen heikentämisen.

Toiminnanharjoittajalta mence vuosia saada täyttötaso niin korkealle, että huvedet saadaan ohjattua hakemuksessa osoitettuihin suuntiin. Kulmapisteiden ja reunaojien korkoja toiminnanharjoittaja ei ole pystynyt täydentämään laatimaansa karttapohjaan. Koordinaattilistaus on puutteellinen. Riskinä on Myllyojan pilaantuminen jo toiminnan alkuvuosina.

Meluselvitys ei ole riittävä. Kokonaismelu ja melun erityispiirteet eivät käy ilmi selvityksestä. On vaadittava selvitys, josta käy ilmi laskelmat, joilla toimijan käytössä olevilla koneilla voidaan hakemuksen mukaiset massamäärät viedä prosessissa läpi annettujen toiminta-aikojen puitteissa ottaen huomioon jatkojalostus ja siihen liittyvät avustavat työt.

On otettava huomioon, että hakemuksessa esitetyt meluvallit ovat auki ajotien suuntaan ja pohjoiseen. Kurrinkaaren asuinalue sekä Rusthollintien asuinalueet altistuvat melulle. Molemmat asuinalueet sijaitsevat vallitsevien tuuliolosuhteiden alapuolella. Meluselvityksessä ei ole otettu kantaa lainkaan melun käyttäytymisessä murskausalueen sisääntuloaukon kohdalla Laukkamäen suuntaan pohjois-koillisessa. Samassa ilmansuunnassa on myös vapaa-ajan asunto ja vaikka se sijaitsee vakituisen asutuksen seassa, melun ohjearvoja on noudatettava.

Meluselvitysten virhetarkastelua sekä epävarmuustekijöitä ei ole esitetty yksittäisistä melulähteistä eikä yhteismelusta. Melun yhteisvaikutuksien arvioinnissa tulee ottaa huomioon erityisesti melun ja tärinän terveyshaitat uneen. Melun iskumaisuutta ja kapeakaistaisuutta ei ole tarkasteltu riittävässä määrin.

Hanke on toteutuessaan vakava terveydellinen haitta ja kestoaltaan pitkäaikainen. Murskaamoalueen maapohjaan kohdistuvaa tärinää ei ole otettu huomioon lainkaan. On varmistettava, että jätemaamassan kokonaispainon ja tärinän yhteisvaikutukset ja sen aiheuttamat muutokset maaperään eivät aiheuta päästöjen kautta korvaamattomia ja peruuttamattomia vahinkoja alueen pohjaveden eikä pohjaveden virtaussuuntiin.

Tärinän vaikutukset maaperään ja runkoäänien johtuminen lähikiinteistöjen piha-alueelle sekä vaikutukset asukkaiden terveyteen on otettava huomioon.

Pölyn leviämisen estämiseksi ympäristöön ei ole esitetty tehokasta ja yksiselitteistä toimintamallia.

Pölyn läpipäästökerroin on 0,5, vaikka kastelu olisi jatkuvaa kosteana pitoa. Toiminnan aiheuttama hiukkaspäästö vaikuttaa aliarvioidulta, kun toiminta tapahtuu 12 hehtaarin suuruisella maa-alueella. Suolausta ei voida hyväksyä pölyntorjuntamenetelmänä. Hakija on ilmoittanut pölyntorjuntaan käytettävän veden tarpeeksi 20 - 50 m³ vuodessa, jota ei ole osoitettu laskelmiin perustavaksi suhteessa kuhunkin työvaiheeseen perustavana veden kulutuksena. Vesi on riittämätön pölynpoistomenetelmä syntyvään pölymäärään nähden.

Luontoselvitys ei ole luotettava. Hankealue ei ole esikaupunkialuetta, joten tiheän kaupunkirakenteen mukaista ekologisen käytävän leveyttä 200 - 300 metriä ei voida soveltaa. Tältä osin muutoksenhakijat ovat viitanneet julkaisussa "Ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu" (Väre ja Krisp 2005) esitettyyn ekologisten käytävien leveysistä. Luontoselvityksen epäluotettavuutta osoittavat myös se, että selvitys on ajoittunut yhteen päivään syyskuussa, alueella sijaitseva pohjaveden seurantaputki on asennettu väärin ja

se, ettei hankealueen hulevesiojien kaltevuuksia pystytä toteuttamaan hakijan suunnitelmakartassa esittämien saostus- ja selkeytysaltaiden suuntaan, vaan hulevedet valuvat Myllyjoaan.

Kuljetustoiminnasta aiheutuva raskaiden ajoneuvojen aiheuttama melu, pöly ja pakokaasupäästöt on otettava huomioon toiminnan ympäristövaikutuksissa. Hankealueelle tulevat ja sieltä lähtevät raskaat ajoneuvot toimivat muusta yleisestä liikenteestä poikkeavasti. Raskaat ajoneuvot aiheuttavat melu-, pöly- ja saastepäästöjä jarruttaessaan ja varsinkin kiihdyttäessään täydellä kuormalla matkavauhtiin.

Meluseinän rakentamisvaatimuksen osalta muutoksenhakijat ovat esittäneet, että 1 000 metrin matkan jälkeen raskaiden ajoneuvojen vauhti alkaa olla muun liikenteen matkavauhtia ja liikenne normalisoituu. Valtaosa liikenteestä tulee suuntautumaan Lopentien ja Isoniityntien risteyksestä etelään pääkaupunkiseudun suuntaan.

Kyseessä ei ole muutoksenhakijoiden asuinalueiden ohi täyttä vauhtia tasaisella kaasulla ajava raskas liikenne, vaan jarruttavat ja vauhtiin kiihdyttävät raskaat ajoneuvot. Alle 50 metrin etäisyydellä Lopentiestä sijaitsee seitsemän häiriintyvää asuinkiinteistöä. Raskaan liikenteen ympäristöpäästökuormitusta ei voida jättää ottamatta huomioon, koska ilman kuljetustoimintaa ympäristöluvan mukaista toimintaa ei ole.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet kiinteistöjen arvon alentumista koskevaa korvausvaatimustaan eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 ja 18 §:illä.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet vaatimustaan murskaustoiminnan sijoittamisesta halliin kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisella 500 metrin etäisyysvaatimuksella. Kolme kiinteistöä sijaitsevat alle 500 metrin etäisyydellä murskaustoiminnasta.

Muutoksenhakijat ovat valituksen täydennyksessä tuoneet lisäksi esiin muutoksenhakijoina olevien Pentti ja Tuula Sahlströmin omistuksessa olevalla kiinteistöllä toimivalle Vauhtifarmi Oy:lle hankkeen mukaisesta toiminnasta aiheutuvia haittoja.

6. *Nurmijärven Luonto ry* on vaatinut ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista.

Yhdistys on esittänyt vaatimuksensa perusteina muun muassa seuraavaa:

Päätöksessä ei ole otettu riittävästi huomioon ympäristönsuojelulain ja asetusten vaatimuksia eikä tavoitteita. Luvan mukainen toiminta ja maankäytön muutos Myllyjoan pienveden lähiympäristössä johtaa alueen ympäristön tilan ja purotaimenkannan merkittävään huonontumiseen.

Yhdistyksen puheenjohtajan ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin suojeluasiantuntijan hankealueelle 10.6.2017 tekemän maastokatselmuksen yhteydessä hankealueen keskiosasta on paikallistunut noin 2,5 hehtaarin laajuinen vanhahkoa sekapuustoa kasvava ruohoturvekangas, jonka alueella lahoaa merkittävästi, 5 - 10 m³/ha tai paikoin selvästi yli 10 m³/ha, eri-ikäistä kuusila-

hopuuta sekä hieman myös muista puulajeista peräisin olevaa lahopuuta. Alueella on myös vanhoja kuusten ja koivujen kantoja merkkeinä aikanaan tehdystä harvennushakkuusta. Kohteelta on käynnin yhteydessä löytynyt kolme esiintymää vanhojen metsien indikaattorilajia rusokääpää. Metsikkö täyttää nykyisellään METSO-ohjelman eli Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuusohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaiset edustavuusluokan II turvekankaan kriteerit. Metsikön osittainen kosteapohjaisuus ja vanhan maalahopuun sekä vanhojen kuusen kantojen esiintyminen tekee siitä myös selvästi potentiaalisen lahokaviosammalen esiintymispaikan. Kyseistä luontodirektiivin liitteen II lajia, joka on myös luonnonsuojelulain 47 §:n mukaan erityisesti suojeltava laji, on vuoden 2017 aikana havaittu useita esiintymiä Nurmijärven luonteeltaan vastaavista metsistä. Metsikön lahopuuarvoja sekä mahdollista lahokaviosammalpotentiaalia ei ole tunnistettu eikä selvitetty hankkeen valmistelussa.

Myllyojassa esiintyy luontodirektiivillä ja luonnonsuojelulla suojeltuja saukkoja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty.

Aluetta ja sen lähiympäristöä koskevaa luontoselvitystä ei ole täydennetty lupaprosessin aikana yhdistyksen muistutuksista huolimatta. Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää kasvukaudella tehtyä luontoselvitystä, täydennystä lahopuuarvojen osalta sekä luontodirektiivin lajien huomioon ottamista.

Suunnittelualue on yhteydessä Myllyjoaan ja sen lähiympäristöön. Lisäksi alueelle suunniteltu tieyhteys, jolle läjitetään betoni- ja tiilimursketta, kulkisi luonnontilaisen Myllyjoan päältä. Myllyjoa edustaa luonnontilaisen kaltaisilta osiltaan savikkomaiden puroja, jotka on luokiteltu luontotyyppien uhanalaisarvioinnissa (Raunio ym. SYKE 2008) äärimmäisen uhanalaisiksi (CR). Puro on myös uomaltaan ainakin hankealueen kohdalla luonnontilaisen kaltainen, joten se kuuluu myös vesilain suojaamiin luontotyypeihin. Lisäksi puron varressa, sen molemmilla puolilla, on edustavia kotkansiipilehtoja, jotka edustavat luontotyyppinä vaarantuneiksi (VU) luokiteltuja runsasravinteisiä kosteita lehtoja ja täyttävät pääosaltaan myös metsälain 10 §:n mukaiset kriteerit kasvillisuudeltaan edustavina lehtolaikkuina. Metsäympäristöjen pienvedet ja niiden rajapinta muodostavat monimuotoisuudeltaan merkittävän ja toiminnallisesti vuorovaikutteisen kokonaisuuden. Pienvesien ravintoverkot ovat täysin riippuvaisia ympäröivästä maaekosysteemistä.

Myllyojassa elää purotaimenkanta. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on hakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että Myllyjoan purotaimen on paikallinen ja geneettisesti viljelykannoista eriytynyt taimenkanta. Taimen on vaativa veden laadun suhteen ja se tarvitsee puhdasta, runsashappista ja viileää vettä. Myllyjoan voidaan katsoa olevan virtaveitenä maakunnallisesti arvokas purotaimen esiintymisen ja lisääntymisen perusteella. Se täyttää myös Uudenmaan liiton asiantuntijatytönä valmisteltujen maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden kriteerit.

Muuttuva maankäyttö suunnittelualueella tulee aiheuttamaan muutoksia valuma-alueen ja Myllyjoan vesitaloudessa. Vesiluonnon suojelu edellyttää valuma-alueitasoista tarkastelua. Myllyjoan puroekosysteemissä maa- ja vesialueet ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään, sillä pienvedet kuten purot ovat alttiita ympäristön ja veden laadun muutoksille.

Lupapäätöksen mukaisesta toiminnasta tulee aiheutumaan myös merkittävää pölyhaittaa puroekosysteemille niin kivenmurskauksen, maanlajityksen kuin Myllyojan ylittävän tieyhteyden sekä raskaiden ajoneuvojen osalta. Päätöksessä ei ole kielletty pölynsidonta- tai liukkaudentorjunta-aineiden käyttöä. Vesilain mukaan suojeltavaan uomaan kuuluu koko ympäröivä noroluonto ja näin ollen vesilain mukainen alueellinen ulottuvuus on otettava lupapäätöksessä huomioon.

Lupapäätöksen mukaisella toiminnalla on merkittävä ja heikentävä vaikutus Myllyojan puroekosysteemille ja sen lähiympäristöön sekä uhanalaiseen purotaimenkantaan. Myllyoja ja sen lähiympäristö muodostavat poikkeuksellisen luonnonarvojen kokonaisuuden. Pienvesien suojaamisessa on ensisijaisesti kysymys luonnon monimuotoisuuden ja biologisen tuottokyvyn säilyttämisestä. Kysymys ei siten ole vain asianomaisen yksittäisen kohteen eli Myllyojan ja sen purotaimenen suojelusta, vaan laajemmin tiettyyn tyyppiin kuuluvien pienvesien suojelutavoitteiden vaarantumisesta ympäristöluvan ja mahdollisen poikkeuksen seurauksena.

Läjitettävän maakasan stabiliteettilaskelmassa on käytetty maaparametreina suljetun leikkauslujuuden arvoja, jotka ovat merkittävästi korkeampia kuin Suomessa yleisesti havaittujen saven leikkauslujuudet (Suomen maalajien ominaisuudet, SYKE 2012). Stabiliteettilaskelmiin ei ole esitetty korjauksia tai tarkennuksia esimerkiksi paineellisen pohjaveden osalta.

Alueen pohjavesi on paineellista ja painetaso maanpintaa korkeammalla. Suunnittelualueen keskellä on kosteikkoa, joka on muodostunut tihkupinnan kautta. Tihkupinnoilla pohjavesi purkautuu maan pinnalle muodostamatta avolähdettä.

Yhdistys on viitannut ympäristönsuojelulain 11 §:ään. Alueella suoritettava maanlajitys, betoni-, tiili- ja asfalttijätteen jalostus ja varastointi sekä kivenmurskaus eivät sovellu suunnittelualueelle pohjavesiolosuhteiden ja Myllyojan pienveden suojelutarpeen vuoksi. Paineellisen pohjaveden vuoksi alueella ei voida tehdä lupapäätöksen mukaista mittavaa maanlajitystä saastumisriskin vuoksi.

Eläinten liikkuminen ja kulkureittien turvaaminen maankäytön muutoksissa sekä ilmastonmuutoksen edetessä on luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Lopentien ylittävä ekologinen yhteystarve on todettu maakunnallisesti merkittäväksi Perttulan osayleiskaavassa. Suunnittelualueen merkittävät riistakannat on päätöksessä jätetty ottamatta huomioon.

Lupapäätöksessä on esitetty, että suunnittelualueen eteläpuoleinen pelto toimisi ekologisena yhteytenä. Peltoyhteyttä käyttävät lähinnä hirvieläimet. Ekologista yhteyttä käyttävät useat muutkin lajit, joille siirtyminen elinalueilla vaatii suojaisen metsäyhteyden. Etenkin avoimia paikkoja karttavat linnut, liito-oravat, kuivuutta ja tuulta huonosti sietävät hyönteiset sekä kasvien ja sienten itiöt hyötyvät metsäyhteydestä. Maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden toimivuutta ei voida perustella vain yhden sorkkaeläinheimon suhteen.

Perttulan osayleiskaavassa suunnittelualaueen eteläpuoli on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Ympäristöluvan mukainen läjitys aiheuttaa merkittävän maisemavaurion ympäröivään paikallisesti arvokkaaseen peltomaisemaan.

Jotta ympäristöluvan edellytysten täyttyminen voitaisiin varmistaa ja toiminnanharjoittaja täyttäisi selvilläolovelvollisuutensa toimintansa vaikutuksista, hankkeen ympäristövaikutukset tulisi arvioida ympäristövaikutuksen arviointia koskevan lain perusteella siitäkkin huolimatta, että toiminnan pinta-ala tai vuotuinen läjitysmäärä eivät määrällisesti täyty.

Arvioitaessa hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuutta on kiinnitettävä huomiota paitsi hankkeen kokoon, sen ominaisuuksiin, sijaantiin ja vaikutusten luonteeseen ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaisesti. Vaikutuksia tulisi tarkastella kokonaisuutena ottaen huomioon myös siihen sisältyvä raskas liikenne.

Maankaatopaikka, jossa harjoitetaan myös betoni-, tiili, ja asfalttijätteen jalostusta ja varastointia sekä kivenmurskausta sijoittuu liian lähellä arvokasta Myllyojan pienvesistöä. Myllyojan uhanalainen ja geneettisesti eriytynyt purotaimenkanta vaatii erityistä suojelua. Ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuu haittoja, jotka heikentävät puroekosysteemiä. Alue ei sovellu jätemateriaalin varastointiin eikä maa-aineksen läjitykseen myöskään paineellisen pohjaveden ja saastumisvaaran vuoksi. Lisäksi hanke vaarantaa Lopentien ylittävän maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden toimivuuden sekä aiheuttaa paikallisesti arvokkaaseen peltomaisemaan maisemahaittaa.

7. Päivi Jylli *asiakumppaneineen* on ensisijaisesti vaatinut päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti he ovat vaatineet päätöksen kumoamista ja asian palauttamista ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn käynnistämistä. Lisäksi luvan hakija on velvoitettava esittämään kaikki stabiliteettitarkasteluraportissa 12.10.2016 mainitut kairaustulokset sekä korvaamaan muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulut 6.045,00 eurolla sisältäen arvonlisäveron. Hallinto-oikeuden on myös toimitettava asiassa katselmus.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet vaatimustensa perusteina muun muassa seuraavaa:

Muutoksenhakijat ovat ympäristöluvan oikeudellisten edellytysten osalta viitanneet ympäristönsuojelulain 11 §:ään ja 12 §:ään sekä 17 §:ään, vesilain 3 luvun 2 §:ään, kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ään, eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ään, ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetun lain 2 luvun 4 §:n 2 momenttiin ja ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ään.

Meluselvityksen 6.10.2015 tulkinta yksittäisen vapaa-ajan asunnon sijaitsemisesta vakituksessa asuinkäytössä olevan alueen sisällä on virheellinen. Meluselvityksen mukaan hankealueen pohjoispuolella sijaitseva kiinteistö 543-404-1-93 osuu vähintään meluvyöhykkeelle 45-50 dB. Myös hankealueen etelä-kaakkoispuolella sijaitseva rakennusluvassa vapaa-ajan asunnoksi määritelty kiinteistö Isoniitty 543-404-1-102 osuu meluvyöhykkeelle 45-50 dB.

Impulssimainen melu koetaan yleensä häiritsevämmäksi kuin tasainen melu. Impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden vaikutus ulottuu yleensä noin 300 - 500 metrin etäisyydelle, mutta voi ulottua kauemmaksikin. Melun impulssimaisuutta ei voida mallintaa luotettavasti. Liikennemelu ei ole vallitsevaa hankealueen etelä- ja lounaispuolella, vaan on ilmeistä, että melun impulssimaisuus ilmenee voimakkaimmin tilalla Ramsila 543-404-1-658, joka on noin kilometrin etäisyydellä Lopentiestä ja noin 500 metrin etäisyydellä murskaimesta. Meluselvityskuvioista ilmenee myös, että selvityksessä on otettu huomioon meluesteenä Ramsilan tilan entinen osittain palanut päärakennus, joka tultaneen purkamaan ja jonka melua vaimentavaa vaikutusta ei siten voi ottaa huomioon melumallinnuksessa.

Myös ohjearvoja vähäisempi melu voidaan kokea häiritsevänä. Tämä korostuu etenkin sellaisilla alueilla, jotka on koettu hiljaisiksi. Nyt kyseessä oleva hanke sijoittuu nimenomaan hiljaiselle maaseudulle. Tällaisella alueella pelkkä ohjearvojen toteutuminen ei riitä, vaan ympäristövaikutusten arvioinnissa on syytä tehdä melumallinnuksen lisäksi myös laadullista arviointia.

Meluselvityksessä olisi tullut ottaa huomioon myös muut toiminnasta aiheutuvat melulähteet, kuten muista työkoneista aiheutuva melu, voimakkaasti lisääntyvä raskas liikenne Isoniityntiellä ja Lopentiellä, ajoneuvojen ja työkoneneiden peruutussummerien kapeakaistainen melu ja aggregaatin melu. Mallinnuksessa olisi tullut selvittää myös toiminnan aiheuttama kokonaismelutaso.

Meluselvityksessä ei ole otettu huomioon laskennallista mittausepävarmuutta. Mitä monimutkaisempi maasto, sitä enemmän lasketut ja mitatut tulokset eroavat toisistaan, esimerkiksi mäkisessä maastossa mittausepävarmuus voi olla 5 - 6 dB.

Melumallinnuksessa meluvyöhykkeiden 45-50 ja 50-55 rajaa on vaikeaa erottaa. Nämä meluvyöhykkeen oikeudellisen merkityksen arvioimiseksi kriittiset vyöhykkeet olisi tullut esittää selvästi toisistaan erottuvilla väreillä tai reunaviivalla.

Koska mittausepävarmuutta ei ole otettu huomioon, iskumaisen melun syntymistä ei voida sulkea pois eikä kokonaismelutasoa ole esitetty ja koska ohjearvot ylittävällä meluvyöhykkeellä sijaitsee ainakin kaksi vapaa-ajan kiinteistöä, luvan hakija ei ole kyennyt osoittamaan, että ohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa eivät ylity.

Murskausalueen rajalta noin 175 metrin etäisyydellä kiinteistöllä 543-404-1-692 sijaitsee taukotupa, johon nähden kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen ehdoton 300 metrin vähimmäisetäisyys ei täyty.

Ottaen huomioon nyt kyseessä olevan hankkeen laajuus ja ajallinen kesto sekä muut, erityisesti maaperä- ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät seikat, on hankkeen vaikutuksista määrättävä tehtäväksi ympäristövaikutusten arviointiselvitys. Tämä selvitys on tarpeen muun muassa, jos maankaatopaikka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. Nyt kyseessä olevassa hankkeessa läjitettävien maamassojen vuotuinen määrä on mitoitettu juuri tämän rajan alle ollen 49 000 tonnia. On selvää, että 49 000 tonnin maanlajitus aiheuttaa suunnilleen samanlaiset ympäristövaikutukset kuin 50 000 tonnin

maanläjitys.

Hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttaa myös hankealueen suuri koko, noin 12 hehtaaria ja se, että lupa on voimassa toistaiseksi.

Myös Euroopan unionin tuomioistuin on korostanut vaatimusta välttää mahdollisia strategioita pyrkiä kiertämään YVA-direktiivissä säädettyjä velvoitteita. Näin on esimerkiksi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiossa C-404/09. Yhteisöoikeuden merkitystä arvioitaessa on huomattava EU-oikeuden ensisijaisuus kansalliseen oikeuteen nähden.

On huomattava, että nyt kyseessä oleva hankekokonaisuus on uusi ja sijoittuu alueelle, jolla ei ole ennestään lainvoimaisia ympäristö- tai maa-aineslupia.

Luontoselvitys ei ole riittävä ajoituessaan vain syksyyn.

Toiminnan vaatima 12 metrin levyinen tie vaatii massiivista maanrakentamista ja uhkaa suunnittelun alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa metsälain 10 §:n mukaisen tärkeän elinympäristön säilymistä erityisesti, kun lupa mahdollistaa betoni- ja tiilijätteen hyödyntämisen alueen tierakenteissa.

Maankäytön kehityskuvassa 2040 (Nurmijärven kuntastrategia 2010-2020 koskien Röykkää) on todettu, että Myllyojan ja Ruosteojan purolaaksot ovat kasvillisuudeltaan monipuolisia ja niistä löytyy lähteikköjä sekä uhanalaisia luontotyyppisiä. Kehityskuvan mukaisen kasvun aiheuttamia luontoon kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää säilyttämällä purolaaksot - - rakentamattomina.

Maankaatopaikan ja murskaamon vaikutukset purolaaksoille olisivat paljon tuhoisammat kuin rakentamisen.

Hankealue katkaisee Perttulan osayleiskaavaan merkityn maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden sen kapeimmalta 300 metrin levyiseltä kohdalta. Ekologisen käytävän siirtyminen läjitysalueen pohjois- ja koillispuolelle ei käytännössä toimi valituksenalaisen päätöksen perusteluissa mainitulla tavalla, koska läjitysalueen pohjoispuolta kiertävä metsäalue johtaa Lopentien itäpuolella asuinalueelle. Maatalouden kannalta peltoalueiden kautta kiertäminen olisi vahingollista.

Hankealueen rajanaapureina on kolme maanviljelystilaa ja välittömässä läheisyydessä kolme muuta maanviljelystilaa. Ramsilan tila on lähin ja sen pellolle on hankealueelta matkaa lyhimmillään 47 metriä. Alueen korkeuskäyrät laskevat Ramsilaan päin.

Lupahakemuksen vaikutusalueella on yli 100 hehtaaria muutoksenhakijoiden käyttämää viljelyalaa. Tilojen pelloilla on viimeksi kuluneina vuosina viljelty muun muassa rapsia, mallasohraa, ruista, syys- ja kevätehnää ja kuminaa. Lisäksi lähialueilla viljellään muun muassa artisokkaa ja valkosipulia. Toiminnasta aiheutuva pöly kulkeutuu lähialueen pelloille ja vaarantaa sadon kauppa-kuntoisuuden. Viljelty kumina on vientituote, jossa ei sallita pölyjämiä eikä vierasainejäämiä. Sama vaatimus koskee myös tuorevihanneksia. Esimerkiksi kukkakaalin ja kaalin viljely ei ole jatkossa edes mahdollista, sillä pöly varastoituu kaalin kerrostumiin ja kukintoon. Sen vuoksi lähitilojen viljelykierto-mahdollisuudet rajoittuvat hankkeen vuoksi.

Tiloilla Nykulla ja Tikkala harjoitetaan lammastaloutta. Etäisyys Tikkalan lähimmältä metsälaitumelta toiminta-alueelle on noin 200 metriä. Ravinnon karkeajakoinen pöly voi jäädä märehitjän pötsiin, hienojakoinen kivi- tai betoni-pöly puolestaan voi vaikuttaa ravinnon maistuvuuteen, jonka suhteen lammas on herkkä ja jättää herkästi kokonaan syömättä havaitessaan vierasainetta ravinnossa. Tuhkan hivenaineet ovat liian isoina määrinä lampaalle haitaksi, jopa myrkyllisiä. Lisäksi lampaan saatavilla on oltava puhdasta vettä laidunalueen ojista tai joesta taikka kannettuna metsä- tai luonnonlaitumella. Pölyisen tai muuten likaantuneen veden lammas jättää herkästi juomatta kärsien mieluummin nesteen vajauksesta.

Hankealueelta on 50 metrin matka Ramsilan talousmetsään. Ympäröiviin metsiin leviävä pöly tukkii havupuiden huokosia ja hidastaa niiden kasvua. Isoniityntien itäpuolella on saman omistajan kiinteistö 543-404-1-720, joka rajoittuu Isoniityn yksityistiehen ja jolla on noin 15 vuoden ikäinen, noin sata puuta käsittävä visakoivumetsikkö. Kyseisen kiinteistön ja suunnitellun murskaimen sijaintipaikan välimatka on 200 metriä, mutta käytännössä pölyä tuottaa myös maa- ja kiviainesten kuljetus, sillä luvan hakija on suunnitellut järjestävänsä massojen ja maa-ainesten kuljettamisen nimenomaan Isoniityn yksityistien kautta.

On epärealistista, että hankkeen mukaisten enimmäismäärien toteutuessa syntyi vain 400 kiloa hiukkaspäästöjä. Erityisesti murskaus on merkittävä pölypäästöjen lähde. Lisäksi pölypäästöjä aiheutuu murskausten välisistä seulonnoista sekä kuormauksesta ja erityisesti kuormien tyhjennyksestä seulalle tai murskaan. Myös liikennöinti alueelle ja sieltä pois aiheuttaa hiukkaspäästöjä. Toiminnasta syntyvä pöly ei ole sidottavissa aamukasteella, jonka hakija on esittänyt huolehtivan pölynsidonnasta heinäkuun lopulta eli parhaalta satokaudelta lähtien. Koska pölynsidontaan tarvittavaa vettä ei ole lupa ottaa alueen lähistöllä virtaavasta purosta, hakija on esittänyt ostavansa pölynsidonnan työhön erikoistuneilta urakoitsijoilta. On ilmeistä, että hakija pyrkii minimoimaan pölynsidontaan käytettävän veden määrän kustannussyistä.

Ympäristövaikutusten arviointiselvitys on nyt kysymyksessä olevassa hankkeessa välttämätön senkin vuoksi, että hanke toteutuessaan täysimääräisenä tulisi aiheuttamaan Lopentielle ja Isoniityntielle merkittävän liikennemäärien lisäyksen. Kun rakentamisen painopiste on pääkaupunkiseudulla, rekkaliikenne tulisi kulkemaan pääosin Klaukkalan ja Nurmijärven taajamien kautta. Luvan mukaan toiminta on sallittu maanantaista perjantaihin, jolloin toimintapäiviä olisi vuodessa noin 250. Tämä tarkoittaisi keskimäärin 26 täyspäivävuorokautta päivässä joka arkipäivä. Koska valtaosa maanrakennustöistä ajoittuu sulan maan ajalle ja koska liikennöintiä tapahtuisi todennäköisesti myös pelkällä nupilla, jonka vetoisuus on vain noin 18 tonnia, rekkaliikenne tulisi erityisesti kesällä olemaan merkittävästi tätä suurempi, arviolta jopa 50 - 100 rekkaa päivässä. Tämä tarkoittaisi, että kesäaikaan maanantaista perjantaihin kello 6.30 - 20.00 Lopentietä ja Isoniityn yksityistietä jyräisi käytännössä nykyisen liikenteen lisäksi rekka joka 10. - 15. minuutti. Edellä olevaa arviota lisää vielä se, että rekat eivät aina vie mukanaan paluukuormia, vaan kuormia ajetaan myös erikseen. Autot, jotka hakevat maa-aineksia, ajavat alueelle pääosin tyhjänä, sillä maa-aineksia ei pääsääntöisesti viedä paluukuormina samoille työmaille, joista niitä haetaan pois.

Suunniteltu maankaatopaikka ja murskaamo sijoittuvat Perttulan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa niin, että hankealueen itäpuoli on osoitettu yleiskaavassa kaavamerkinnällä M7 eli maa- ja metsätalousvaltainen alue ja hankealueen länsipuoli kaavamerkinnällä M8 eli maa- ja metsätalousvaltainen alue, laaja yhtenäinen metsäalue.

Maankaatopaikka kiinnittyy Isoniitun peltoalueen koillisrajaan. Isoniitun alue on edellä mainitussa osayleiskaavassa osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Lupapäätöksen mukaan täyttöalueen suurin sallittu korkeus on +75 metriä. Toteutuessaan maankaatopaikan lakikorkeus kohoaa 20 - 23 metriä nykyistä maanpintaa korkeammaksi ja rikkoo siten kaavassa paikallisesti arvokkaaksi luokitellun maisema-alueen. Suunnitellut maankaatopaikka ja murskaamo vaikeuttavat lähialueen käyttämistä osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen eli maa- ja metsätalouteen tavalla, joka on ympäristönsuojelulain 12 §:n vastainen. Lupahakemuksen sallimilla läjitysmäärillä keskimäärin enintään 49 000 tonnia vuodessa hakemuksen mukainen toiminta jatkuisi seuraavat 40 vuotta. Tätä on pidettävä maa- ja metsätalousvaltaisessa maaseutu ympäristössä kohtuuttoman pitkäkestoisena rasituksena.

Sekä sijoituspaikan että sen vaikutusalueen nykyinen käyttötarkoitus on sama kuin oikeusvaikutteisen kaavan osoittama pääasiallinen käyttötarkoitus eli maa- ja metsätalous. Se, että hankealueella on toteutettu päätehakkuu, ei muuta tätä tosiasiaa. Vaikka metsälaki ei estä metsätaloukseen ottamista muuhun käyttöön, tällainen muu käyttö ei kuitenkaan saa vaikeuttaa alueen käyttämistä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Hanke kaventaisi vuoroviljelymahdollisuuksia ja häittäisi lammas- ja vihannestilojen toimintaa.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavan selostusosassa sivulla 25 on todettu: "Laajoille yhtenäisille metsäalueille ei osoiteta niitä pirstovia toimintoja eikä maankäyttöä ilman erityisiä perusteita". Hanke pirstoisi laajan yhtenäisen metsäalueen eikä hakija ole osoittanut pirstomiselle erityisiä perusteita.

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n 18.11.2016 päivätyn lisäselvityksen liitteen 2 mittaus- ja asennuskortista ilmenee, että suunnittelualueelle on 8.9.2016 asennettu havaintoputki, piste P009. Havaintoputken kokonaiskorkeus on 9,5 metriä koostuen 0,5 metrin korkuisesta maanpäällisestä osuudesta, yhden metrin korkuisesta siivilästä ja kahdeksan metrin korkuisesta jatkoputkesta. Edellä mainitun raportin maaperää ja pohjavettä koskevassa kohdassa on todettu, että "Pintamaana alueella on noin 1,5 - 2 m paksuinen saven kuivakuorikerros. Kuivakuorikerroksen alla on noin 7 - 13 m paksuinen löyhästä melko tiiviiseen kerrostunut savimaakerros. Savimaakerroksen alla on siltti- ja hiekkamaakerros, jonka tiiviys vaihtelee kairausvastuksen perusteella melko tiiviistä erittäin tiiviiseen." FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n selvitysten mukaan alueen savikerrostumien korkeus on siten ohuimmillaan noin 1,5 metriä + 7 metriä eli yhteensä 8,5 metriä ja paksuimmillaan 2 metriä + 13 metriä eli yhteensä 15 metriä. Edellä mainitun mittaus- ja asennuskortin maalajeja koskevasta taulukosta ilmenee kuitenkin, että havaintoputken asennuspisteessä P009 maaperä on 0,12 - 17,6 metrin väliseltä kerrokseltaan savea. Tämä on ristiriitainen tieto edellisessä kappaleessa mainittujen yhteenvetotietojen kanssa.

Koska havaintoputki ulottuu maan pinnan alla vain yhdeksän metrin syvyyteen ja sen alapää jää savikerrokseen, putkea ei voida pitää pohjaveden pinnankor-

keutta mittaavana pohjavesiputkena. FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n raportin sivulla 1 mainittua johtopäätöstä siitä, että pohjaveden pinnan korkeus olisi noin kuuden metrin syvyydellä maanpinnasta, on siten pidettävä virheellisenä. Tätä tukee myös kiinteistöllä Isoniitty 543-404-1-102 sijaitsevasta arteesisesta kaivosta tehty mittausta, joka on osoittanut, että pohjavesi on noin metrin maanpinnan tason yläpuolella. Pohjaveden pinnan korkeus on siten jäänyt kokonaan selvittämättä.

Siitä huolimatta, että havaintoputkea ei ole asennettu siten, että sitä voitaisiin pitää pohjaveden pinnan ilmaisevana, ilmenee havaintoputkesta kuitenkin, että pohjavesi alueella on paineellista.

Hakemukseen liitetyn stabiliteetilaskelman osalta muutoksenhakijat ovat todenneet, että kolmen häiriintyneen maanäyteen perusteella tehdyt stabiliteetilaskelmat ovat arvioita ja sisältävät useita epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät lähinnä käytettyyn menetelmään ja sen tulosten analysointiin sekä laskelmassa käytettyyn empiiriseen kertoimeen. Esimerkiksi laskennan maaparametrinä käytetyn suljetun leikkauslujuuden Su, kPa määrittystarkkuus riippuu lähinnä kairaustarkkuudesta. Stabiliteetilaskelmasta ei ilmene, mitä empiiristä kerrointa, joka tulee määrittää tapauskohtaisesti ja joka pehmeillä savilla vaihtelee yleensä välillä 10 - 20, on käytetty. Empiirisen kertoimen merkitys on laskelmassa kuitenkin keskeinen suure, sillä se toimii jakajana kaavassa, jolla suljettu leikkauslujuus lasketaan. Julkaisussa Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 4/2017, Tierakenteen ja maaperän kantokykyselvitykset, on esitetty, että stabiliteetilaskentaa varten tarvitaan tavanomaisesti seuraavat tiedot: pingegeometria, pohjaveden pinnan asema, kuormitus sekä pohjamaamalli maakerroksista ja laskentaparametrit eri maakerroksissa. Koska pohjaveden pinnan asemalla on yksi tekijä stabiliteettitarkastelussa ja koska pohjaveden pinnan korkeutta toiminta-alueella ei ole havaintoputken virheellisen asennuksen vuoksi selvitetty, perustuu hakijan esittämä stabiliteetilaskelma virheellisiin lähtötietoihin eikä siten voi toimia lupaharkinnan perustana.

Stabiliteettitarkastelussa on pyritty selvittämään läjityспенkereiden stabiliteettia, mutta painumalaskentaa, joka ilmaisisi maaperän teknisen kantavuuden, ei ole tehty lainkaan.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet kairaustulosten esittämisvaatimustaan sillä, että maaperän stabiliteetin selvittämiseksi on tehty puristinheijarikairaus 12 pisteestä, mutta stabiliteettiraportissa on esitetty tulokset vain kolmesta pisteestä ja niistäkin vain yksi edustaa stabiliteettitarkastelun linjaa b-b. Yhdeksän muun alueella tehdyn puristinheijarikairauksen profiileja ei ole esitetty lainkaan.

Koska alueella esiintyy paineellista pohjavettä, läjitys ja varastointi voi aiheuttaa hydraulisia murroksia maaperän savikerrokseen, jonka kuivakuorikerros on selvitysten mukaan vain 1,5 - 2 metriä, ja siten pohjaveden purkautumista pintaan tai maankaatopaikan pintavesien pääsyn pohjaveteen. Tältä osin muutoksenhakijat ovat viitanneet Suomen vesiyhdistyksen Pohjavesioppaaseen (2005, s. 75).

Hankkeen toteutuessa suunnittelualueen maaperä joutuisi koko ajan kasvavan kuormituksen alaiseksi, jolloin on todennäköistä, että hankealueen alla oleva savi tiivistyisi ja aiheuttaisi maaperään pysyviä muodonmuutoksia. Painuman olisi tavalla tai toisella purkaututtava jossakin toisaalla. Kuormitus aiheuttaisi

ennen pitkää vesipitoisen saven huokosveden ylipaineen hallitsemattoman purkautumisen joko saven pintakerroksen murtumien kautta aiheuttaen lähialueiden vetymistä tai savikerroksen alapinnan läpi hiekkakerrokseen ja edelleen pohjaveteen ja sitä kautta lähialueiden kaivoihin. Tältä osin muutoksenhakijat ovat viitanneet teokseen ”Geologia ympäristötoiminnassa, Heikki Niini et al. 2007, s. 206.

Hakija on esittänyt, että noin kilometrin säteellä suunnittelualueelta sijaitsee 18 kaivoa, joista 15 on talousvesikäytössä, ja niistä lähimmät sijaitsevat suunnittelualueelta noin 300 ja 400 metriä lounaaseen. Ainakin kiinteistöjen Nykulla ja Isoniitty talousvesikaivot puuttuvat hakijan selvityksestä. Lähialueella on näin ollen ainakin 17 talousvesikaivojensa varassa olevaa kotitaloutta. Alueen vesihuolto perustuu kaivoihin, koska alueella ei ole kunnallista vesi- ja viemäriverkkoa, sillä Perttulan vesiosuuskunnan toiminta-alue ulottuu Lopen tien länsipuolelle vain Kurrinkaareen saakka. Vaikka hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, alueella ja sen lähiympäristössä esiintyy pohjavettä, joka on paineellista. Esimerkiksi kiinteistöllä Isoniitty 543404-1-102 korkeusasemassa 46,5 mmpy sijaitsee arteesinen kaivo noin 790 metrin etäisyydellä tutkimuspisteestä P009. Kiinteistöllä on loma-asunto ja kaivon vettä käytetään talousvetenä. Kaivon antoisuus on enimmillään 3 m³ tunnissa ja 9.6.2017 pohjaveden painekorkeudeksi on mitattu 100 senttimetriä maanpinnan tason yläpuolella. Kaivo on peräisin 1970-luvulla toteutetuista pohjavesitutkimuksista, jolloin kaivon sijaintipaikassa on tehty koepumppaus.

Hankealueella virtaava Myllyoja jatkuu Tuhkurinojana, joka halkoo Isoniityn peltoaukeita ja jatkuu edelleen Lepsämänjokeen, joka laskee edelleen Vantaanjokeen. Toiminnasta aiheutuvat jätevedet on tarkoitus laskea Isoniityn pelto-ojaan. Läjitetävien massojen paine ja toiminnasta aiheutuva värinä ovat omiaan aiheuttamaan painumista ja mahdollisesti hydraulisia murroksia maaperän savikerrokseen ja siten pohjaveden purkautumista pintaan tai maankaatopaikan pintavesien pääsyä pohjaveteen. Värinä etenee parhaiten pehmeässä yhtenäisessä savimaassa. Lisäksi toiminta-alueen suoto- ja hulevesissä ovat epäpuhtaudet, päästessään Myllyojaan ja siitä edelleen Lepsämänjokeen, aiheuttavat riskin lähiympäristön talousveden laadulle ja pohjavedelle.

Kallioperän korkokuva yhdistettynä maalajikarttaan viittaa siihen, että Isoniityn alueen ja Nummenpään pohjavesiesiintymällä on hydraulinen yhteys koillis-lounaissauntaisen kallioperän murroslaakson kautta. Tällöin maankaatopaikan pintavesien pääsy pohjaveteen aiheuttaisi potentiaalisen pohjaveden pilaantumisen riskin noin viiden kilometrin etäisyydellä sijaitsevalle Nummenpään vedenottamolle. Nummenpään pohjavesialue on Lepsämänjoen jokiuoman välittömässä läheisyydessä, joten vaikutukset voivat ulottua kauemmaksikin.

Edellä esitetyn perusteella on todennäköistä, että läjityksestä ja muusta toiminnasta niiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen aiheutuu pohjaveden laadun tai määrän kiellettyjä muutoksia, joiden vaikutukset vaarantavat asukkaiden vedensaannin ja terveyden ja joita ei voida poistaa tarkkailumääräyksillä.

Ympäristönsuojelulain 20 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on meneteltävä varovaisuusperiaatteen mukaan. Yleisesti hyväksytyn käsityksen mukaan varovaisuusperiaate edellyttää, että pilaantuminen tulee mahdollisuuksien mukaan ehkäistä jo ennen kuin ehdottoman varmasti on todistettu tiettyjen toimintojen ja ympäristöhaittojen syy-yhteys (Kuusiniemi et al., Ympäristöoikeus, 2013, s. 1337).

Oikeudenkäyntikuluvaatimuksen osalta muutoksenhakijat ovat esittäneet, että olisi kohtuutonta, mikäli oikeudenkäyntikustannukset jäisivät heidän vahingokseen, kun otetaan huomioon, että päätökseen on jouduttu hakemaan muu-
tosta sen virheellisyyden johdosta.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet katselmusvaatimustaan alueen maisemallisten arvojen ja paikallisten olosuhteiden selvittämisellä.

8. *Reijo Kivilehdon* on katsottava vaatineen ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista.

Muutoksenhakija on perustellut valitustaan muun muassa seuraavasti:

Läjityksen sisältämät epäpuhtaudet kulkeutuvat Myllyjoaan ja edelleen Vantaanjokeen. Päätöksen mukaan Myllyjoaan jätetään noin 100 metrin suoja. On vaadittava tarkka luku 100 metriä.

Hankealue on märkää korpimaata, jossa vesi makaa pintakerroksessa osittain alueella. Pintakerroksen alla on 10 - 13 metrin savikerros ja 4 - 6 metriä silttiä. Näissä maakerroksissa on pohjavesisuonia. Läjitettävä massa painaa savikerroksen päällä paljon. Epäselvää on, kestääkö pohja päälle tuodun massan vai alkavatko kerrokset liikkua.

Jätebetonin, tiilien ja asfaltin käsittely aiheuttaa pölypäästöjä ilmaan. Vallitsevan tuulensuunnan takia ilmassa oleva pöly kulkeutuu Röykän taajamaan.

Asbestikuidut aiheuttavat keuhkosityöpää ja mesotelioman.

Hanke on ristiriidassa vesilain tavoitteiden kanssa. Muutoksenhakija on viitanut myös vaarallisten aineiden kuljettamisesta annettuun lakiin, jätelakiin, asbestityön turvallisuudesta annettuun valtioneuvoston asetukseen ja kaatopaikoista annettuun valtioneuvoston asetukseen.

Haitta-ainepitoisilla jätteillä on oltava vastaanottotarkastus ja suunnitelma aineiden sijoittamisesta alueella. On oltava käytön aikainen valvonta. Kuljettajien omavalvonta ei vastaa lain tarkoitusta.

Hankealue ei sovellu jätteen loppukäsittelypaikaksi. Päätöksen mukainen toiminta on riski alueen luonnonarvoille. Asuminen häiriintyisi oleellisesti niin terveydellisesti kuin myös asukkaiden viihtyvyyden kannalta.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Uudenmaan Liitto on vastineessaan viitanut hakemuksen johdosta 11.2.2016 antamaansa lausuntoon. Lisäksi se on todennut, että maakuntavaltuusto on 24.5.2017 hyväksynyt Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan. Kaavan hyväksymispäätös ei anna aiheutta muuttaa edellä mainitussa lausunnossa vaihemaakuntakaavasta todettua.

Luonnonvarakeskus Luke on vastineessaan esittänyt, että lupamääräykset eivät annettuun muodossa estä luvan mukaisen toiminnan negatiivisia vaikutuksia luonnonoloihin ja lajistoon. Luonnonvarakeskus on viitanut hakemuksen johdosta 18.3.2016 antamaansa lausuntoon.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vastineessaan katsonut, että annetuilla tiedoilla hankkeessa ei ole tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lupavalmistelijä on lupaa myöntäessään ottanut huomioon Uudenmaan ELY-keskuksen lupahakemuksesta 6.4.2016 antaman lausunnon asianmukaisesti. Ympäristöluvan määräykset ja tarkkailu ovat riittävät haittojen hallitsemiseksi. ELY-keskus on kiinnittänyt kuitenkin huomiota siihen, että lupahakemuksessa ei ole ilmoitettu hankkeen ajallista kestoja ja ympäristölupa on myönnetty toistaiseksi voimassa olevaksi. Ympäristöluvassa esitettyjen enimmäisläjäytystilavuuden 1 280 000 m³ltr ja vuosittaisen enimmäisläjäytysmäärän 49 000 tonnia mukaan arvioiden hankkeen kestoksi tulee noin 40 vuotta, joten kyseessä on erittäin pitkäaikainen toiminta.

Hankealue on maakuntakaavassa niin sanottua valkoista aluetta ja lainvoimaisessa Perttulan osayleiskaavassa maa- ja metsätalousaluetta. Luvassa esitetty toiminta ei ole voimassa olevien kaavojen vastaista. ELY-keskus on kuitenkin huomauttanut, että mikäli toiminta jatkuu luvan sallimat 40 vuotta, hankealue on kaavassa esitetystä käyttötarkoituksesta pois huomattavan pitkän ajan. Lisäksi kun otetaan huomioon ympäristölupamääräys alueen maisemoinnista ja metsittämisestä läjitystoiminnan päätyttyä, hankealue on pois kaavan käyttötarkoituksesta todellisuudessa merkittävästi pidemmän ajan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on lausunnossaan esittänyt valitusten hylkäämistä.

Nurmijärven kunta on antanut vastineen.

Keski-Suomen Kuljetus Oy on valitusten, lausunnon ja vastineiden johdosta antamassaan vastineessa esittänyt valitusten hylkäämistä. Yhtiö on todennut, ettei asiassa ole ilmennyt sellaisia näkökohtia, jotka estäisivät luvan myöntämisen.

Nurmijärven kunnan terveysuojeluviranomaiselle, Nurmijärven kunnan kaavoitusviranomaiselle, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle kalatalousviranomaisena ja Nurmijärven Vedelle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Röykän asukasyhdistys ry:lle ja Päivi Jyllille asiakumppaneineen on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselityksiä ei ole annettu.

Tapani Mattila asiakumppaneineen on vastaselityksessään pyytänyt hallinto-oikeutta tutkimaan, onko ympäristölupapäätös perustuslain mukainen. Muutoksenhakijat ovat viitanneet perustuslain 6, 15 ja 20 §:iin.

Timo ja Titta Kähönen sekä Kurrinkaaren ja lähiseudun asukkaat ovat antaneet vastaselityksen.

Nurmijärven Luonto ry on antanut vastaselityksen.

Lauri Uljas Korhosen perikunta on antanut vastaselityksen.

Reijo Kivilahti on antanut vastaselityksen.

Nurmijärven kunta on antanut vastaselityksen.

Lauri Uljas Korhosen kuolinpesä on toimittanut valokuvia hankealueesta.

Päivi Jylli asiakumppaneineen on toimittanut oikeudenkäyntikululaskun.

Merkintä

Kiinteistötietojärjestelmän mukaan hankealue sijaitsee kiinteistöstä Tulppaani 543-404-1-692 lohkotulla kiinteistöllä 543-404-1-875, jonka pinta-ala on 12,135 hehtaaria. Kiinteistö on rekisteröity 24.7.2019.

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksellä ratkaissut valitukset koskien Etelä-Suomen aluehallintoviraston 18.3.2019 antamaa päätöstä nro 93/2019, jolla luvan hakijalle on myönnetty vesilain mukainen lupa rummun rakentamiseen Myllyojan yli rakennettavaan tiehen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Tapani Mattilan ja Marjo-Leena Mattilan valitusta Joonas, Juho, Jaakko, Anni ja Juuso Mattilan tekemänä. Valitus tutkitaan Tapani ja Marjo-Leena Mattilan osalta.

Hallinto-oikeus ei tutki Päivi Jyllin ja asiakumppaneiden valitusta Hannu Rinnekarin tekemänä. Muiden muutoksenhakijoiden osalta kyseinen valitus tutkitaan.

2. Hallinto-oikeus ei tutki Timo Kähösen ja asiakumppaneiden esittämää korvausvaatimusta kiinteistöjen arvon alentumisesta.

3. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen katselmuksen järjestämisestä.

4. Hallinto-oikeus hylkää Päivi Jyllin ja asiakumppaneiden vaatimuksen siitä, että luvan hakija on velvoitettava esittämään kaikki stabiliteettitarkasteluraportissa 12.10.2016 mainitut kairaustulokset.

5. Hallinto-oikeus valitukset enemmälti hyläten, muuttaa lupamääräyksiä 5, 27 ja 28. Muutoksien jälkeen lupamääräykset kuuluvat seuraavasti (*muutokset kursiivilla*):

5. Maankaatopaikkaa on täytettävä ja maisemoitava suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti siten, että toiminnan maisemalliset vaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Maankaatopaikka-alueen tarkempi *asemapiirros toimintojen sijoittumisesta eri vaiheissa*, täyttö- ja maisemointisuunnitelma *sekä suunnitelma painumien ja sivusiirtymien tarkkailua varten* tulee toimittaa valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

Täyttö on toteutettava siten, että torjutaan haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja liukumät, penkereen puutteellinen vakavuus ja veden lammikoituminen täyttöalueelle. Täyttökerrosten liukumien ja sortumien estämiseksi vesi-, savi- ja silttipitoisten täyttömaakerrosten väliin on sijoitettava kerroksia karkeammista aineksista.

Täyttöalueen luiskakaltevuuden tulee olla enintään lupahakemuksessa esitetyn

stabiliteettitarkastelun (FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 12.10.2016) mukainen. Täyttöalueelle on muotoilun jälkeen levitettävä orgaanista aineista sisältävä pintamateriaali (kasvukerros), jonka jälkeen alue on metsitettävä istuttamalla puun taimia tiheydellä noin 2 500 kpl/ha.

27. Toiminnan vaikutuksia alueen pintavesiin on tarkkailtava laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä sekä Myllyojasta (Tuhkurinojasta) lupa-alueelta tulevien vesien purkupaikan ylä- ja alapuolelta *sekä hankealueelle johtavan uuden tieyhteyden ojista ennen vesien purkautumista Myllyojaan*. Toiminnan vaikutuksia pohjavesiin on tarkkailta kiinteistöllä 543-404-1-658 olevasta talousvesikaivosta otettavilla vesinäytteillä.

Vesinäytteet on otettava kaksi kertaa vuodessa (huhti–toukokuu ja syys–lokakuu). Vesinäytteistä tulee tutkia väri, sameus, pH, sähkönjohtavuus, KMnO₄-luku, nitraatti, nitriitti, ammoniumtyppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani ja bakteerit. Ensimmäisessä näytteenotossa ja sen jälkeen joka kolmannessa näytteenotossa vesinäytteistä on tutkittava lisäksi öljyhiilivedet ja raskasmetallit. Ensimmäiset vesinäytteet tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista. Vesinäytetulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle niiden valmistumisen jälkeen. Pintavesinäytetulokset tulee toimittaa tiedoksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikölle sekä ympäristöhallinnon pintavesirekisteriin.

28. Toiminnasta on laadittava vuosiraportti (yhteenvetoraportti), josta käy ilmi:

- tarkkailutulokset (pinta- ja pohjavesi, *uuden tieyhteyden ojavesi, painumat ja sivusiirtymät, melu*);
- toiminta-ajat;
- pölyntorjunnassa käytetyn veden määrä;
- alueelle vastaanotetun jätteen määrä jätelajeittain;
- tiedot alueelle vastaanotetun ja sieltä luovutetun jätteen laadusta;
- alueelta jatkokäyttöön toimitetun jätteen määrä jätelajeittain;
- alueella varastossa olevan jätteen määrä jätelajeittain;
- toiminnassa syntyneet jätteet ja niiden toimituskohteet;
- käytetyn polttoaineen määrä;
- sekä mahdolliset häiriötilanteet ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet.

Raportti tulee toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

6. Hallinto-oikeus hylkää Päivi Jyllin ja asiakumppaneiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Valitusten tutkimatta jättäminen

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Ympäristönsuojelulain mukainen asianosaisen valitusoikeus perustuu siihen

haitalliseen vaikutukseen, joka valituksenalaisen päätöksen mukaisesta toiminnasta saattaa aiheutua hänelle. Oikeuskäytännössä asiaa on arvioitu keskeisesti toiminnan sekä muutoksenhakijan asuinpaikan ja hänen omistamiensa tai hallitsemiensa maa- tai vesialueiden välisen etäisyyden perusteella.

Tapani Mattila ja Marjo-Leena Mattila ovat hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittamassaan lisäselvityksessä lastensa Joonas, Juho, Jaakko ja Juuso Mattilan sekä Anni Fagefjordin (aiemmin Mattila) valitusoikeuden osalta todenneet, että lapset eivät omista kiinteistöjä eivätkä asu vakituisesti hankkeen vaikutusalueella.

Kun otetaan huomioon, etteivät Tapani ja Marjo-Leena Mattilan lapset omista kiinteistöjä eivätkä asu hankkeen vaikutusalueella, heitä ei voida pitää asiassa asianosaisina. Näin ollen valitus on heidän tekemänään jätettävä tutkimatta.

Päivi Jyllille on valituskirjelmän ensimmäisenä allekirjoittajana varattu tilaisuus esittää lisäselvitystä Hannu Rinnekarin valitusoikeudesta uhalla, että valitus voidaan muutoin Rinnekarin osalta jättää tutkimatta. Lisäselvitystä ei ole toimitettu.

Valituskirjelmässä Rinnekarin osoitteeksi on ilmoitettu Ilmolantie 260, Perttula ja kiinteistöomistukseksi kiinteistö Hyypiänmäki 543-409-35-1. Karttatarkastelun mukaan Rinnekarin asuinosoitteesta hankealueelle on yli 3 kilometriä ja edellä mainitun kiinteistön kaikilta määräaloilta yli 2 kilometriä. Etäisyydet huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnan vaikutukset ulotu Rinnekarin asuinpaikkaan eikä hänen omistamalleen kiinteistölle. Rinnekarin ei siten voida katsoa olevan asiassa asianosainen. Näin ollen ja kun lisäselvitystä valitusoikeuden osalta ei ole toimitettu, hallinto-oikeus katsoo, että valitus on Rinnekarin tekemänä jätettävä tutkimatta.

2. Korvausvaatimus

Ympäristölupa-asiassa voidaan ympäristönsuojelulain 13 luvun säännökset huomioon ottaen käsitellä vain vesistön pilaantumisesta johtuvia korvausvaatimuksia. Näin ollen vaatimus on jätettävä asiaan kuulumattomana tutkimatta.

3. Katselmus

Hallintolainkäyttölain 41 §:n mukaan asian selvittämiseksi voidaan toimittaa katselmus. Kun otetaan huomioon asiakirjoista ja kartta-aineistosta saatava selvitys, katselmuksen toimittaminen ei ole asian selvittämiseksi tarpeen.

4. Asiakirjan esittämisvaatimus

Hallintolainkäyttölain 33 a §:n 1 momentin mukaan jokaisella on velvollisuus esittää tuomioistuimelle 42 §:ssä tarkoitettu esine tai asiakirja, jollei laissa toisin säädetä.

Hallintolainkäyttölain 42 §:n mukaan valitusviranomaiselle voidaan esittää todisteena asiakirja tai esine. Asiakirjan ja esineen esittämiseen valitusviranomaiselle sovelletaan, mitä siitä säädetään oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 39 ja 40 §:ssä.

Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 40 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin voi

määrätä esineen tai asiakirjan tuotavaksi tuomioistuimeen taikka katselmuksen toimitettavaksi, jos esineellä tai asiakirjalla voi olla merkitystä näyttönä tai jos katselmuksen toimittamisella voi olla merkitystä näytön saamiseksi.

Päivi Jylli asiakumppaneineen on valituksessaan vaatinut, että luvan hakija velvoitetaan esittämään kaikki stabiliteettitarkasteluraportissa 12.10.2016 mainitut kairaustulokset.

Hakemusasiakirjoihin liitettyssä stabiliteettitarkastelussa (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 12.10.2016) ja sen liitteissä on esitetty läjitysalueen profiilien AA, B-B, C-C ja D-D kairausten tulkinnat. Kunkin linjan osalta on esitetty 3 kairausta ja niiden profiilit. Koska kaikki kairaustulokset on esitetty, vaatimus on hylättävä.

5. Pääasia

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 1 momentin mukaan lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle kirjallisesti. Viranomaisen pyynnöstä on toimitettava lisäkappaleita hakemusasiakirjoista, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen tai lausuntojen pyytämisen vuoksi. Hakemus valtion ympäristölupaviranomaiselle on lisäksi toimitettava sähköisesti, jollei viranomainen ole muuta hyväksynyt. Pykälän 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonuojelulain tarkoitettu arviointi.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen

säännösten vaatimukset. Pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta;

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:

- a) terveyshaittaa;
- b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
- c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista;
- d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
- e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;
- f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
- g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 16 §:ssä säädetään maaperän pilaamiskiellosta, 17 §:ssä pohjaveden pilaamiskiellosta ja 18 §:ssä merta koskevista erityisistä kielloista.

Ympäristövahinkojen arvioinnista annetun lain (468/1994) 2 luvun 4 §:n (458/2006) 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpaneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavista hankkeista ja niiden muutoksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälän toisen momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Pykälän kolmannen momentin mukaan harkittaessa vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Harkintaperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2006) 2 luvun 7 §:ssä säädetään siitä mitä seikkoja erityisesti on tarkasteltava harkittaessa arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa ym-

päristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2006) jätehuoltoa koskevan 6 §:n 11 d kohdan mukaan hankkeita, joihin muun muassa sovelletaan arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin nojalla ovat muiden kuin a tai c alakohdassa tarkoitettujen jätteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (MURAUUS-asetus 800/2010) 3 §:n 1 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteista, kuten sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta. Pykälän 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Pykälän 3 momentin mukaan kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitettua ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja. Pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hankkeen yleiskuvaus ja sijainti

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa on kyse pilaantumattomien ylijäämämassojen vastaanotosta, välivarastoinnista sekä läjityksestä. Toiminta sisältää myös ylijäämäbetonin, tiili- ja asfalttijätteen, ruokamullan ja kiviaineksen jalostamista sekä välivarastointia myyntiä varten. Alueelle vastaanotettavat betoni-, tiili- ja asfalttijätteet sekä kiviaines murskataan alueella. Betoni- ja tiilijätettä hyödynnetään hankealueelle rakennettavan tien rakenteissa.

Hankealueen koko on noin 12 hehtaaria, josta 10 hehtaarin alueelle läjitetään puhtaita ylijäämämaita. Kahden hehtaarin alueelle sijoittuvat jätteenkäsittely, välivarastot ja murskausasema. Murskaus sijoittuu meluvallialueen luoteiskulmaan.

Alueelle saadaan lupapäätöksen mukaisesti vastaanottaa vuosittain enintään 49 000 tonnia ylijäämämaita ja betoni-, tiili- ja asfalttijätettä 15 000 tonnia ja kiviainesta enintään 90 000 tonnia. Läjityksen kokonaistäyttötilavuus saa olla enintään 1 280 000 m³kr ja täyttökorkeus +75. Betoni-, tiili- ja asfalttijätettä saadaan välivarastoida alueella kerrallaan enintään 15 000 tonnia ja kiviainesta 90 000 tonnia. Vastaanotettavan ruokamullan määrä on vuosittain enintään 6 000 m³td ja sitä saadaan varastoida alueella kerrallaan sama määrä.

Hankealue sijaitsee Nurmijärven kunnan Korven kylässä Röykän taajaman eteläpuolella hakemuksessa ilmoitetusta kiinteistöstä Tulppaani 543-404-1-692 lohkotulla kiinteistöllä 543-404-1-875. Hankealuetta ympäröi peltoalueet pohjois-, etelä- ja itäpuolella. Länsipuolelta alue rajoittuu osittain metsäalueeseen. Alueen korkeus on noin +50 metriä. Hankealueen itä- ja pohjoispuolella virtaa Myllyoja, jossa elää arvokas purotaimenkanta. Hakemuksen mukaan ojaan jätetään noin 100 metrin suoja-alue.

Hankealueen rajalta on noin 300 metriä itäpuolella kulkevaan Lopentiehen (mt 132). Liikennöinti alueelle tapahtuu Lopentieltä Isoniityntielle, josta rakennetaan Myllyojan ylittävä uusi tieyhteys hankealueelle. Kulkuyhteys alueelle sijaitsee murskausaseman ympäröivien meluvallien koilliskulmassa.

Hankealue ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella.

Hankealueella ei ole voimassaolevaa asemakaavaa. Perttulan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa alue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Lähimmät häiriintyvät asuinkiinteistöt sijaitsevat hankealueen lounaispuolella noin 300 ja 400 metrin etäisyydellä sekä noin 400 metrin etäisyydellä itäkaakkoispuolella. Lähimmät vapaa-ajan asunnot sijaitsevat noin 500 metrin etäisyydellä hankealueen pohjoiskoillispuolella ja noin 800 metrin etäisyydellä kaakkoispuolella.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Röykän asukasyhdistys ry, Timo Kähönen asiakumppaneineen, Nurmijärven luonto ry ja Päivi Jylli asiakumppaneineen ovat toissijaisesti vaatineet päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uuteen käsittelyyn sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) käynnistämistä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksen mukaisessa toiminnassa ei ole kysymys ympäristövaikutusten arvioimisesta annetun lain (YVA-laki) 2 luvun 4 §:n 1 momentissa ja ympäristövaikutusten arvioimisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvun 6 §:ssä tarkoitetun hankeluettelon 11 d mukaisesta toiminnasta (kaatopaikka, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle). Näin ollen kyseeseen voi tulla YVA-lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu harkinnanvarainen YVA-menettely.

YVA-lain 2 luvun 6 §:n nojalla Uudenmaan ELY-keskus päättää harkinnanva-

raisen YVA-menettelyn käynnistämisestä. Uudenmaan ELY-keskus ei ole hakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa 6.4.2016 esittänyt YVA-menettelyn aloittamista. Valitusten johdosta antamassaan vastineessa ELY-keskus on katsonut, että annetuilla tiedoilla hankkeessa ei ole tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Kun otetaan huomioon hankkeen sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, hankkeen koko ja toiminnan aiheuttamien vaikutusten luonne sekä Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto, hallinto-oikeus katsoo, ettei hankkeeseen ole tarpeen soveltaa harkinnanvaraista YVA-menettelyä. Näin ollen päätöstä ei ole kumottava ja asiaa palautettava ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn puuttumisen vuoksi.

Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuus

Valituksissa on esitetty, ettei hakemuksen mukainen toiminta sovellu sijaintipaikalleen. Valitusten mukaan Perttulan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa osoitettu maakunnallisesti tärkeä viheryhteystarve (ekologinen käytävä) katkeaa hankkeen johdosta.

Toiminnan sijoituspaikan valinnasta säädetään ympäristönsuojelulain 11 §:ssä.

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa. Uudenmaan maakuntakaavassa hankealueelle ei ole osoitettu aluevarauksia. Perttulan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa hankealue ja sen vaikutusalueet sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Osayleiskaavassa osoitettu maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys (ekologinen käytävä) sijoittuu hankealueen koillispuolelle. Kaavamerkintöjen- ja määräysten mukaan alueita pääkäyttötarkoituksen mukaan suunniteltaessa ja käytettäessä tulee turvata ekologisen käytävän riittävä leveys ja jatkuvuus.

Osayleiskaavassa merkitty Myllyojan paikallisesti arvokas purolaakso (sl 7/9) sijaitsee hankealueen pohjoispuolella.

Ekologisen yhteyden säilymistä on tarkasteltu hakemuksen täydennyksessä (Lisäselvitykset ympäristölupahakemuksen täydentämiseksi, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 18.11.2016). Raportin mukaan yleisen ohjeistuksen mukaan sopivan maakunnallisen käytävän leveys vaihtelee 1 000 metrin ja 400 metrin välillä. Esikaupunkialueilla käytävät ovat 200-300 metriä leveitä. Hankealue käsittää ympäröivien peltöjen välisen metsäkannaksen kokonaisuudessaan, joten ekologinen yhteys heikkenee metsäalueen osalta hankealueen ollessa suunnitellussa läjitys-, varastointi- ja jalostustoiminnassa. Toiminnan päätyttyä ekologinen yhteys voi alueen jälkikäyttömuodosta riippuen palautua lähes nykyiselleen. Hankealueelle johtavan tien leveydestä riippuu, kuinka suuri merkitys sillä on ekologiselle yhteydelle. Tie heikentää ekologista yhteyttä, mutta ei yksinään katkaise sitä esimerkiksi nisäkkäiltä tai sammakkoeläimiltä. Poikittain ekologisen yhteyden merkinnän kanssa sijoittuvat joka tapauksessa olemassa olevat Isoniityntie ja Lopentie, josta etenkin Lopentie on alueelle suunniteltua tieyhteyttä selvästi vilkasliikenteisempi. Maakunnallisesti tärkeän ekologisen yhteyden sijainti osayleiskaavassa on ohjeellinen. Myös hankealueen pohjois- ja eteläpuoliset maatalous- ja haja-asutusalueet toimivat eläinten kulkureitteinä alueella. Hankkeen toteutuessa esimerkiksi hankealueen eteläpuolinen peltoalue toimii edelleen eläinten kulkuyhteytenä, sillä avoin pelto-osuus metsäisten alueiden välissä on lyhyt.

Hallinto-oikeus yhtyy edellä raportissa todettuun ekologisen käytävän osalta ja toteaa lisäksi, ettei käytävä hankkeen johdosta kokonaan katkea. Hankealue kuitenkin sijoittuu osittain ekologisen käytävän alueelle sen leveydestä riippumatta. Käytävän kaventuminen leveyssuunnassa ei kuitenkaan ole este luvan myöntämiselle, kun otetaan huomioon yhteyden ohjeellinen sijainti osayleiskaavassa ja se, että hankealueen eteläpuolelle jää vapaata aluetta eläinten kulkemiseen. Hankealue on päätöksen mukaan myös metsitettävä toiminnan päättymisen jälkeen.

Myllyojan osalta hallinto-oikeus toteaa, ettei Myllyoja virtaa hankealueella eikä hankkeella ennalta arvioiden ole sen etäisyys ojasta huomioon ottaen vaikutuksia puron vedenlaatuun eikä muutoinkaan puroon ja sen ympäristöön. Hallinto-oikeus on kuitenkin lisännyt lupamääräykseen 27 velvollisuuden tarkkailla hankealueelle johtavan uuden tien ojien vesiä rakennettavan tien rakenteissa hyödynnettävien betoni- ja tiilijätteen vuoksi.

Asiassa saadun selvityksen perusteella hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksen mukaisen toiminnan ympäristövaikutukset ovat lupamääräyksiin hallittavissa. Kun otetaan lisäksi huomioon toiminnan sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella ja se ettei lähistöllä sijaitse erityisen herkkiä kohteita kuten päiväkotia tai kouluja, hallinto-oikeus katsoo, ettei toimintaa ole sijoitettu ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin kohtien 1-3 vastaisesti. Toiminnan sijoittaminen hakemuksen mukaiselle paikalle ei vaikeuta alueen käyttämistä osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Sijainti ei muutoinkaan ole ympäristönsuojelulain 11 §:n tavoitteiden eikä 12 §:n vastainen.

Melu ja liikenne

Useiden valitusten mukaan toiminnan aiheuttamasta melusta laadittu selvitys on puutteellinen.

Hakemusasiakirjoihin liitettyssä meluselvityksessä (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 6.10.2015) tarkasteltiin liikennemelua, kiviaineksen ja betonin murskausta, maa-aineksen läjitystä sekä melun impulssimaisuutta ja kaipausta.

Toiminnan aiheuttamaa melua mallinnettaessa otettiin huomioon hakemuksessa arvioitu liikennemäärä eli noin 20 raskaan ajoneuvon käyntiä vuorokaudessa ja Lopentien (maantie 132) aiheuttama melu. Melumallinnuksessa olivat mukana kiven murskauksen osalta 5 metrin ja betonin murskauksen osalta 4 metrin korkuiset meluvallit.

Tulosten mukaan hankealueen ympäristön pääväylien liikenteen aiheuttama keskiäänitaso ylittää tien läheisyydessä oleskelualueilla 55 dB:n ohjearvon päiväaikaan ja kauempana väylistä keskiäänitaso oleskelualueilla on 50-55 dB. Liikenteen aiheuttama 40 dB:n keskiäänitaso ylittää noin 600 metrin etäisyydelle tiestä. Hankkeessa esitetyillä toimenpiteillä ei voida selvityksen mukaan vaikuttaa liikennemeluun.

Tulosten mukaan kaiken murskaustoiminnan ja maanlajityksen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso jää alle ohjearvon 55 dB lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Yksittäisten melulähteiden, esim. rikottimen melun on meluselvityk-

sessä todettu olevan impulssimaista. Tutkitussa kohteessa liikennemelu on kuitenkin vallitsevaa toiminnan aiheuttamaan meluun nähden ja tällöin toiminnasta mahdollisesti aiheutuva impulssimaisuus peittyi liikennemeluun. Meluselvityksen mukaan melulähteiden melu ei ole kapeakaistaista eikä tuloksiin tarvitse lisätä impulssimaisuudesta tai kapeakaistaisuudesta johtuvaa korotusta.

Meluselvityksessä ei ole tarkasteltu tilannetta, jossa läjitystä ja murskausta tehdään samanaikaisesti. Hallinto-oikeus katsoo läjityksen meluvaikutuksen olevan kuitenkin murskausta vähäisempi, joten vaikka läjitystä ja murskausta tehtäisiin samanaikaisesti, yhteismelutaso ei läjityksen johdosta nouse, vaan läjityksen melu jää murskausmelun alle. Meluselvityksen mukaan betonin, tiilen tai asfaltin murskausta ei tehdä samanaikaisesti kiviaineksen murskauksen kanssa. Näin ollen yhteismelua eri murskauksien osalta ei synny.

Valituksissa on katsottu meluselvityksen olevan puutteellinen muun muassa siitä syystä, ettei siinä ole tarkasteltu kokonaismelua eikä melun erityispiirteitä. Hallinto-oikeus katsoo, että toiminnan aiheuttamaa meluhaittaa on voitu riittävästi arvioida selvityksen perusteella, kun otetaan lisäksi huomioon lupamääräykset melun osalta. Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole syytä kumota ja palauttaa uudelleen käsiteltäväksi puutteellisen meluselvityksen vuoksi.

Päivi Jylli asiakumppaneineen on valituksessaan tuonut esiin, että toiminnasta aiheutuva melutaso kahdella vapaa-ajan kiinteistöllä (543-404-1-93 ja 543-404-1-102) osuu meluselvityksen mukaan vähintään meluvyöhykkeelle 45-50 dB. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että mainitut kiinteistöt eivät karttatarkastelun ja asiakirjoista saadun selvityksen mukaan sijaitse loma-asumiseen käytettävällä alueella, jolla sovellettavaksi tulisivat alemmat melutason ohjearvot (45 dB L_{Aeq} päivällä klo 7-22). Kiinteistö 543-404-1-93 sijaitsee alle 200 metrin etäisyydellä ja kiinteistö 543-404-1-102 noin 300-500 metrin etäisyydellä Lopentiestä. Kun otetaan lisäksi huomioon meluselvityksestä ilmenevä Lopentien liikenteen meluvaikutus mainituilla kiinteistöillä, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole perusteita kumota sillä perusteella, että päiväajan keskiäänitaso 45 dB saattaa mainituilla kiinteistöillä ylittyä.

Päivi Jylli asiakumppaneineen on valituksessaan tuonut esiin, että kiinteistöllä Tulppaani 543-404-1-692 sijaitsee taukotupa, johon nähden murskausalueelta on noin 175 metriä eikä MURAUS-asetuksen mukainen 300 metrin vähimmäisetäisyys näin ollen täyty. Kun otetaan huomioon, että lupamääräyksessä 11 on määrätty murskaamon vähimmäisetäisyydeksi häiriintyvistä kohteista 500 metriä ja toisaalta se, että taukotupa sijaitsee alkuperäisellä hankekiinteistöllä, jonka omistajat eivät ole asiassa muutoksenhakijoina, hallinto-oikeus katsoo, ettei sillä seikalla, että murskauksesta aiheutuva melutaso mahdollisesti ylittää valtioneuvoston ulkomelutasojen ohjearvopäätöksen mukaiset melutasot taukotuvalla, ole asiassa ratkaisevaa merkitystä.

Edellä todetun perusteella ja kun otetaan huomioon melua koskevat lupamääräykset 16, 17 ja 26 sekä se seikka, että eniten melua aiheuttavaa murskausta saadaan lupamääräyksen 13 mukaan tehdä enintään 195 tuntia vuodessa, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole perusteita kumota tai muuttaa toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vuoksi.

Valituksissa on tuotu esiin, että hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaa mer-

kittävää raskaan liikenteen lisäystä muutoin rauhalliselle alueelle. Liikenne aiheuttaa merkittävää meluhaittaa erityisesti Isoniityntien ja Lopentien risteyksestä eteläänpäin kulkevien ja sieltä tulevien raskaan liikenteen osalta, koska Lopentien varrella on asutusta. Hallinto-oikeus toteaa yleisesti, että ympäristönsuojelulain mukaisessa lupaharkinnassa ei lähtökohtaisesti oteta huomioon toiminnan aiheuttamaa liikennehaittaa muualla kuin hankekiinteistön välittömässä läheisyydessä. Sen sijaan toiminnan aiheuttaman raskaan liikenteen lisääntymisestä aiheutuvat melu- ja pölyvaikutukset yleisellä tiellä, tässä tapauksessa Lopentiellä, eivät tule arvioitavaksi. Saadun selvityksen mukaan hankekiinteistölle Lopentieltä johtavan Isoniityntien varrella eikä sen läheisyydessäkään ole asutusta. Kuljetukset ohittavat asutusta ainoastaan Lopentiellä. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, ettei raskaan liikenteen lisäys tässä tapauksessa anna aiheita arvioida luvan myöntämisen edellytysten täyttymistä toisin kuin ympäristölautakunta on tehnyt. Edellä lausutun perusteella myös Timo Kähösen asiakumppaneineen esittämä vaatimus meluseinien rakentamisesta Lopentien varteen hankkeen aiheuttaman liikennehaitan osalta hylätään.

Siltä osin kuin Kähönen asiakumppaneineen on vaatinut murskaustoiminnan määräämistä sille erikseen rakennettavaan halliin, hallinto-oikeus toteaa, että lupaharkinta tehdään hakemuksen mukaiselle toiminnalle ja hakemuksen mukaiselle sijoituspaikalle. Hakemus ei sisällä murskaustoimintaa sille erikseen rakennettavassa hallissa. Näin ollen murskaustoiminnan sijoittaminen halliin ei tule arvioitavaksi tämän lupa-asian yhteydessä.

Pöly

Valituksissa esiin tuodun hankkeen aiheuttaman pölyhaitan osalta hallinto-oikeus toteaa, että pölyä aiheutuu läjityksestä, murskauksesta, varastoinnista ja jonkin verran kuljetuksista. Päätöksen mukaan alueelle saa läjittää vain puhkaita maamassoja, joten mahdollinen pölyn leviäminen lähipelloille ei vie mukanaan viljelyksille tai eläimille haitallisia aineita. Pölyn vaikutus hankealueen ympäröiviin metsiin on vähäistä eikä ennalta arvioiden vaikuta metsän kasvuun, kun otetaan lisäksi huomioon, että murskausta ei harjoiteta päivittäin, vaan sitä saadaan lupamääräyksen 13 mukaan tehdä vain 195 tuntia vuodessa eli yhteensä 2-3 viikon ajan. Murskauksen ja varastoinnin osalta meluvallit ja varastokasat osaltaan estävät pölyn leviämistä.

Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräyksissä 6, 7 ja 18 on riittävästi otettu huomioon toiminnan aiheuttamat pölyvaikutukset. Kun otetaan lisäksi huomioon lähimpien häiriintyvien kohteiden etäisyys toiminta-alueesta, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole syytä kumota tai muuttaa miltään osin pölyvaikutusten vuoksi.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin, toimintojen sijoittuminen ja läjitysalueen stabiilitteetti

Hakemuksen mukaan hankealueen vedet johdetaan sen reunoille kaivettavien piiriojien kautta kiinteistön eteläosassa sijaitsevaan selkeytysaltaaseen ja altaasta edelleen Isoniitun kautta kulkevasta ojasta Tuhkurinojaan. Hankealueen itäpuolinen Myllyoja yhtyy Tuhkurinojaan.

Hakemuksen täydennyksen (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 18.11.2016) mukaan kilometrin säteellä hankealueesta sijaitsee 18 kaivoa, joista 15 on talousvesikäytössä. Lähimmät talousvesikaivot sijaitsevat hankealueelta noin 300 ja

400 metriä lounaaseen.

Kun otetaan huomioon kaivojen etäisyys toimintakiinteistöistä ja toiminnasta saatu selvitys muutoin hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnalla ennalta arvioiden ole vaikutusta kaivojen vedenlaatuun.

Hakemuksen täydennyksessä olevan 1.11.2016 päivätyn läjityssuunnitelman muutospiirustuksen mukaan murskaus sijoittuu alueen itäosaan. Meluselvityksen mukaan murskaus sijoittuu vallialueen luoteiskulmaan. Päätöksessä on määrätty, että murskausta saa harjoittaa vain työtasolla +55. Muutospiirustuksessa eikä myöskään hankealueen leikkauskuvissa ole havaittavissa miten läjityksen edistyminen vaikuttaa välivarastointi- ja käsittelyalueeseen. Hallinto-oikeus on edellä olevan vuoksi lisännyt lupamääräykseen 5 velvollisuuden tarkemman asemapiirustuksen esittämistä.

Hakemukseen liitetyn läjitysalueen stabiliteettitarkastelussa (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 12.10.2016) tutkittiin läjitysalueen maaperää, korkeustietoja ja pohjaveden korkeutta. Maanpinta läjitysalueella oli noin tasolla +52-55 m. Raportin mukaan alueella tehtiin 12 kpl puristinheijarikairauksia ja kolmesta pisteestä otettiin sarja häiriintyneitä maanäytteitä. Yhteen tutkimuspisteeseen asennettiin pohjavesiputki. Raportin mukaan alueen pintamaana on noin 1,5-2 metrin paksuinen saven kuivakuorikerros, jonka alla on noin 7-13 metrin paksuinen löyhästä melko tiiviiseen kerrostunut savimaakerros. Savimaan alla on silttihiekkamaakerros, jonka tiiveys vaihtelee kairausvastuksen perusteella melko tiivistä erittäin tiiviiseen. Maanäytteiden perusteella savikerros on lihavaa savea. Saven vesipitoisuus oli 34,6-87,2 % kuivapainosta laskettuna. Kairaukset päättyivät noin 12,9-24,2 metrin syvyyteen tiiviiseen maakerrokseen tai kiviin, lohkareisiin tai kallioon. Pohjaveden pinta tutkimuspisteessä P009 oli tasossa +45,57 eli noin kuuden metrin syvyydessä maanpinnasta. Läjitysalueen heikoimmasta kohdasta tehtiin yksi stabiliteettitarkastelu ja lisäksi samalta leikkauksen kohdalta läjityспенkereen toiselta laidalta tehtiin toinen stabiliteettitarkastelu. Vaadittu stabiliteetin varmuustaso 1,5 saavutettiin molemmissa tapauksissa loiventamalla luiskien kaltevuuksia. Tulevan läjityспенkereen alueella pohjamaa on heikointa itä- ja eteläosassa. Läjityспенkereen korkeus laskelmissa on oletettu tasoon +75 eli noin 21 metriä nykyisen maanpinnan yläpuolelle.

Hallinto-oikeus katsoo, että läjitysalueen stabiliteetti on asianmukaisesti selvitetty ja sen perusteella voidaan todeta, että alue tulee ennalta arvioiden kestämään maamassojen painon. Koska kyseessä on puhtaiden maamassojen läjitys, ei massoista voida katsoa aiheutuvan pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Koska saadun selvityksen mukaan hankealueella saattaa esiintyä paineellista pohjavettä, joka voi vaikuttaa läjitysalueen stabiliteettiin heikentävästi hallinto-oikeus on lisännyt lupamääräykseen 5 velvollisuuden esittää suunnitelma läjitysalueen painumien ja sivusiirtymien tarkkailusta sekä lupamääräykseen 28 tarkkailutulosten ilmoittamisesta vuosiraportoinnin yhteydessä.

Edellä todetun perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu merkittävää pinta- ja pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa, kun otetaan huomioon toimintakiinteistön etäisyys Myllyojasta ja Tuhkurinosta, johon alueen vedet laskeutusaltaasta johdetaan sekä se, ettei toimintakiinteistö sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kun otetaan lisäksi huomioon pinta- ja pohjavesien suojelusta annetut lupamääräykset 14, 15, 19 ja 20

sekä hallinto-oikeuden lisäykset lupamääräyksiin 27 ja 28, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole syytä kumota tai enemmälti muuttaa toiminnan pinta- ja pohjavesivaikutusten vuoksi.

Toiminnan vaikutukset luontoarvoihin ja maisemaan

Hakemusasiakirjoihin liitetyn luontoselvityksen (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 23.9.2015) tarkoituksena oli saada yleiskuva toimintakiinteistön ja sen lähiympäristön maiseman ja luonnonolojen osalta sekä tunnistaa arvokkaimmat luonto- ja maisemakohteet. Selvitysalueelle tehtiin maastokäynti 8.9.2015. Selvityksen johtopäätösten mukaan suunnitelma-alue on luonnonoloiltaan tavanomaista talouskäytössä olevaa metsämaata. Alueella ei havaittu uhanalaisia luontotyyppejä tai lajeja. Suunnitelma-alueen pohjoispuolella on Ruosteoja, jonka varrella esiintyy uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppejä. Ojan lähiympäristö on metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja alueella esiintyy myös liito-oravia. Suunnitelma-alue soveltuu luonnonarvonsa puolesta hyvin suunniteltuun maankäyttöön.

Valituksissa on esitetty, että luontoselvitys on puutteellinen muun muassa siksi, että se on laadittu vain yhden syksyisen maastokäynnin perusteella ja liian suppealle alueelle.

Hallinto-oikeus katsoo, että luontoselvitys on laadittu asianmukaisesti ja riittäväällä tarkkuudella ja siitä käy ilmi hankealueen ja lähiympäristön luonnonarvot. Vaikka maastokäynti ajoittui vain syksyyn, hallinto-oikeus katsoo, ettei selvitystä sen johdosta ole pidettävä niin puutteellisena, etteikö asianmukaista lupaharkintaa sen perusteella ole voitu tehdä.

Hakemuksen mukaan alueen hule- ja suotovedet johdetaan piiriojien kautta selkeytysaltaaseen, johon vesien mukana kulkeutuva kiintoaines päätyy. Alueelle läjitetään vain puhtaita maamassoja, joten läjitysalueelta ei päädy haitta-aineita Myllyjoaan. Asfaltti-, betoni- ja tiilijätteen murskauksesta aiheutuvan pölyn mukana Myllyjoaan saattaa päätyä vähäinen määrä haitta-aineita. Määrä on kuitenkin niin vähäinen, ettei sillä hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan ole vaikutusta purotaimenen elinoloihin eikä lisääntymiseen. Varsinais-Suomen ELY-keskus kalatalousviranomaisena on hakemuksen täydennyksen johdosta antamassaan lausunnossa 28.7.2016 katsonut muun muassa, että toiminnan vesistövaikutukset selviävät riittävästi vesistötarkkailun avulla. Uudenaan ELY-keskuksen edellyttämä vesistötarkkailu on ELY-keskuksen mukaan riittävä myös kalataloudellisten haittojen arviointiin. Jos vesistötarkkailussa havaitaan hankkeesta aiheutuvia kalastolle potentiaalisesti haitallisia muutoksia vedenlaadussa, on hakijan toteutettava myös kalataloustarkkailu Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Siltä osin kuin valituksissa on tuotu esiin huoli betoni- ja tiilijätteen hyödyntämisen tierakenteissa aiheuttavan haittaa Myllyjoassa esiintyvälle taimenelle, hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräyksessä 10 on määrätty 30 metrin suojaetäisyydestä Myllyjoaan. Hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan suojaetäisyys on sinänsä riittävä. Hakemusasiakirjoihin liitetystä läjitysalueen suunnitelma-alueen kartasta kuitenkin ilmenee, että rakennettavan tieyhteyden molemmin puolin kaivetaan ojat. Nurmijärven kunta on valituksessaan katsonut, että toiminta-alueelle rakennettavan tieyhteyden rakenteissa käytettävän betonin takia tienvarsiojien pH-arvo saattaa nousta ja aiheuttaa Myllyjoan pH-ar-

von kohoamisen, mikä olisi tuhoisaa taimenkannalle. Näin ollen tien rakenteissa käytettävästä betoni- ja tiilijätteestä saattaa suotautua haitta-aineita tienvarsiojiin ja niistä edelleen Myllyjoaan, johon ojat laskevat. Tästä syystä hallinto-oikeus on lisännyt lupamääräykseen 27 Myllyjoan veden laadun seuraukseksi velvollisuuden ottaa vesinäytteitä myös tienvarsiojista ja vastaavasti lupamääräykseen 28 mainittujen vesinäytteiden tarkkailutulosten ilmoittamisen vuosiraportoinnin yhteydessä.

Edellä todetun perusteella ja kun otetaan lisäksi huomioon, mitä lupamääräyksissä 14 ja 15 on määrätty pintavesien suojelusta, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole syytä kumota tai enemmälti muuttaa valituksissa puurotaminen osalta esitettyjen seikkojen johdosta.

Valituksissa on tuotu esiin, että Myllyjoassa ja sen lähiympäristössä on tavattu saukkoja. Saukon kulkureitti ei hallinto-oikeuden käsityksen mukaan kulje hankealueella, vaan Myllyjoassa. Hankealueelle suunniteltu uusi tieyhteys menee Myllyjoan yli. Ojan ylityskohdan rakentaminen ei kuitenkaan kuulu nyt käsiteltävänä olevaan asiaan. Hallinto-oikeus kuitenkin toteaa, ettei suunniteltu rummun rakentaminen Myllyjoaan tien rakentamisen yhteydessä estä saukon liikkumista Myllyjoan purolaaksossa. Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei muutoinkaan ole vaikutusta saukon elinolosuhteisiin.

Valitusten mukaan hanke vaarantaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luontoselvityksen mukaan selvitysalueen pohjoisreunalla Ruosteojan (Myllyjoan) varrella havaittiin yhden puun alla liito-oravan papanoita. Hankealueella ei havaintoja ole tehty. Varsinaisella suunnitelma-alueella ei havaittu liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Edellä todetun perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei hanke vaaranna liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei hankkeelle ole saadun selvityksen perusteella muutoinkaan luonnonsuojelulain mukaista estettä.

Valituksissa on todettu maanlajityksen aiheuttavan merkittävää maisemahaittaa, kun otetaan huomioon, että alueen lähistöltä on avohakattu metsää ja alueen ympärillä on peltoalueita. Lopullinen läjityskorkeus +75 metriä tarkoittaa noin 20 metriä korkeaa maakasaa. Lopullisen korkeuden saavuttaminen kestää kymmeniä vuosia, joten muutos maisemaan ei ole äkillinen. Karttatarkastelun ja asiakirjoista saadun selvityksen perusteella hankealueen lähiympäristö ei ole tasaista, joten läjityksen aiheuttamaa maisemamuutosta ei voida luonnehtia merkittäväksi. Hallinto-oikeus katsoo, ettei hankkeen maisemavaikutuksia ole tarpeen selvittää enemmälti eikä asiaa tältä osin ole syytä palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Edellä todetun perusteella ja kun otetaan huomioon jätelain 13 §:n 2 momentti, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole syytä kumota toiminnasta aiheutuvan maisemahaitan vuoksi.

Mitä tulee Myllyjoan ympäristön metsälain 10 §:n mukaiseen erityisen tärkeään elinympäristöön, hallinto-oikeus toteaa, ettei hakemuksen mukainen toiminta-alue ulotu mainittuun alueeseen eikä toiminta lupamääräysten mukaan harjoitettuna vaikuta elinympäristöä heikentävästi.

Muut lausumat

Timo Kähönen asiakumppaneineen on vaatinut melu-, pöly- ja pakokaasumallinnuksen laatimista raskaan ajoneuvoliikenteen osalta Lopentien ja Isoniityntien risteysalueen ympäristössä. Tältä osin hallinto-oikeus viittaa edellä liikenteen osalta lausumaansa ja toteaa lisäksi, että risteysalueen liikenteen ympäristövaikutuksia koskevien erillisten selvitysten tekeminen ei kuulu nyt kysymyksessä olevan ympäristönsuojelulain mukaisen lupa-asian yhteydessä käsiteltäviin asioihin. Toiminnan aiheuttama liikenne on otettu asianmukaisesti huomioon hakemusasiakirjoihin liitettyssä meluselvityksessä. Siltä osin kuin valituksessa on todettu lupapäätöksen olevan puutteellinen, kun siinä ei ole perusteltu muistutuksissa esiin tuotujen seikkojen huomiotta jättämistä ja muistutuksissa esiin tuodut asiat on vain listattu päätökseen liitteeksi, hallinto-oikeus katsoo, että tältä osin lautakunta on menetellyt virheellisesti. Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, ympäristölupaa koskevassa päätöksessä on vastattava lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä tehtyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Päätöstä ei kuitenkaan ole perusteita kumota sillä perusteella, että päätöksessä ei ole erikseen vastattu muistutuksissa esiin tuotuihin seikkoihin. Kun otetaan huomioon päätöksessä asetettujen lupamääräysten sisältö ja päätöksen perustelut, hallinto-oikeus katsoo, että muistutuksissa esitetyt asiat on lupaharkinnassa otettu riittävästi huomioon.

Kähösten ja heidän asiakumppaneidensa valituksessa on lisäksi tuotu esiin, ettei päätöksestä käy ilmi, onko lupamääräyksessä 4 tarkoitetun maa-ainesten poistamisen osalta hankittu vesilain mukainen lupa, kun kaivu ulottuu pohjaveden pinnan alapuolelle ja ettei hakemus sisällä kaivannaisjätteen jätehuolto-suunnitelmaa. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, ettei hakemuksen mukainen toiminta sisällä maa-ainesten ottoa eikä louhintaa. Kun hakemuksen mukainen toiminta ei sisällä kaivannaistoimintaa alueella, hakemukseen ei ole ollut tarpeen liittää myöskään ympäristönsuojelulain 113 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Tärinän osalta hallinto-oikeus toteaa, ettei hanke sisällä tärinää aiheuttavaa maa-ainesten ottamista eikä louhintaa.

Tapani Mattila asiakumppaneineen on vastaselityksessään pyytänyt hallinto-oikeutta tutkimaan, onko ympäristölupapäätös perustuslain mukainen. Muutoksenhakijat ovat viitanneet perustuslain 6, 15 ja 20 §:iin. Mainituissa lainkohdissa säädetään ihmisten yhdenvertaisuudesta, omaisuudensuojasta ja vastuusta ympäristöstä. Hallinto-oikeus katsoo, että harjoitettaessa toimintaa lupapäätöksen ja siinä annettujen lupamääräysten mukaisesti, lupapäätös ei ole perustuslain vastainen

6. Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisun lopputulos huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei oikeudenkäyntikulujen jääminen Päivi Jyllin ja hänen asiakumppaneidensa vahingoksi ole kohtuutonta.

Lopputulos

Kun otetaan huomioon asiakirjoista saatu selvitys, valituksenalainen päätös lupamääräyksineen ja hallinto-oikeuden niihin tällä päätöksellä tekemät muutokset sekä valitukset perusteineen, hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Päätöstä ei ole syytä kumota eikä enemmälti muuttaa valituksissa esitettyjen muidenkaan seikkojen johdosta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksen tiedoksiantaminen

Tapani Mattilan ja Timo Kähösen on viipymättä tämä päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, he ovat velvollisia korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (hallintolainkäyttölaki 55 § 2 momentti, hallintolaki 56 § 2 momentti ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Nurmijärven kunnanhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kunnan ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Ympäristönsuojelulain 190 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään **30.1.2020**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJp (01.18).

Diaarinumerot

00718/17/5107

00757/17/5107

00776/17/5107

00781/17/5107

00783/17/5107

00787/17/5107

00788/17/5107

00789/17/5107

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Riikka Mäki, asessori Heli Ala-Tulijoki ja luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen. Asian on esitellyt Heli Ala-Tulijoki.

Riikka Mäki

Juha Väisänen

Heli Ala-Tulijoki

Toimituskirjan antaja:

*Inkeri Eriksson*Inkeri Eriksson
lainkäyttösihteeri

Diaarinumerot

00718/17/5107
00757/17/5107
00776/17/5107
00781/17/5107
00783/17/5107
00787/17/5107
00788/17/5107
00789/17/5107

Jakelu

Päätös maksutta

Röykän asukasyhdistys ry
osoite: Osmo Suominen

Tapani ja Marjo-Leena Mattila
osoite: Tapani Mattila

Lauri Uljas Korhosen kuolinpesä
osoite: Kari Korhonen

Nurmijärven kunta

Timo Kähönen asiakumppaneineen
osoite: Timo Kähönen

Nurmijärven Luonto ry
osoite: Nurmijärven Luonto ry/ Jouko Vuoristo

Päivi Jylli asiakumppaneineen
osoite: VT Helena Jylli

Reijo Kivilehto

Jäljennös maksutta

Keski-Suomen Kuljetus Oy

Nurmijärven Vesi

Uudenmaan liitto

Luonnonvarakeskus Luke

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus /
Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Nurmijärven kunta /
Kaavoitusviranomaisen

Nurmijärven kunta /
Terveysturvaviranomaisen

Nurmijärven kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Kalatalousryhmä, sähköisesti

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti

Etelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue, sähköisesti

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

IE

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä maksu

Muutoksenhakijan on aikanaan lunastettava korkeimman hallinto-oikeuden päätös ja suoritettava siitä **oikeudenkäyntimaksuna 510 euroa**, ellei päätöstä ole säädetty laissa maksuttomaksi tai maksusta ole myönnetty vapautusta. (Tuomioistuinmaksulaki 2, 3, 5, 7, 8 ja 9 §).

Bilaga till förvaltningsdomstolens beslut

Avgift för högsta förvaltningsdomstolens beslut

Då högsta förvaltningsdomstolens beslut meddelas skall ändringssökanden inlösa högsta förvaltningsdomstolens beslut och för det betala **rättegångsavgift 510 euro**, ifall inte beslutet i lagen har stadgats vara avgiftsfritt eller befrielse från avgiften har beviljats. (Lag om domstolsavgifter 2, 3, 5, 7, 8 och 9 §)

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, minkä vuoksi valituslupa tulisi myöntää
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15